

FJODOR DOSTOJEVSKI
TOM BLOKDIJK

GOKKERS

EEN SIAMESE TWEELING

BEWERKING TOM BLOKDIJK

De Speler van Fjodor Dostojevski
in een bewerking van Tom Blokdijk
en de nieuwe toneeltekst *Bagger*
van de hand van Tom Blokdijk

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #653
1894, Dostojevski (tekst *De speler*)
© 2004, Tom Blokdijk (tekst *Bagger*)
© 2004, Tom Blokdijk (bewerking tekst Dostojevski)
Eerste druk 2022

isbn 978-94-6076-653-4
nur 307

Niets uit deze uitgave mag worden opgevoerd of verveelvoudigd zonder schriftelijke toestemming van de schrijver, bewerker en De Nieuwe Toneelbibliotheek

No part of this book may be reproduced in any way without written permission from the writer and De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek bestaat uit
Mara Aronson
Connie Nijman
Ditte Pelgrom
Redacteur
Jona Hoek

Typografie en basis lay-out
Connie Nijman
Printwerk
Hollandridderkerk, Ridderkerk

info@denieuwetoneelbibliotheek.nl
Postadres De Nieuwe Toneelbibliotheek
Willem Beukelsstraat 42 1097 ct Amsterdam

Dit boekje is online te bestellen op:
www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

Twee stukken in één

Deze tekst kwam tot stand voor een coproductie van ZT Hollandia en de Volksbühne Berlin. In de toneelbewerking van De speler van Dostojevski vlocht ik een door mij geschreven toneelstuk Bagger over een Europese Bagger Maatschappij, waar op dezelfde maar heel andere wijze wordt gegokt als door de roulettespelers bij Dostojevski. Het stuk is losjes gebaseerd op de boekhoudfraudes bij het Nederlandse Ahold en het Amerikaanse Enron. De acteurs spelen vergelijkbare en toch heel andere rollen in beide stukken. De twee stukken kunnen ook los van elkaar gespeeld worden.

Tom Blokdijk

Met heel veel dank aan Bas Heijne.

Personen

Negentiende eeuw: *Roulette*

Aleksej Ivanovitsj

Polina Aleksandrovna

Generaal

Mademoiselle Blanche

Mister Astley

Baboulinka

Eenentwintigste eeuw: *Bagger*

Karl Verlon

Petra Sitniakovski

Egon Cordia

Gloria Verlon-Fontane

Cynthia Raleigh

Andrea Verdurmen

Rolverdeling:

Wie De Generaal speelt, speelt ook Karl Verlon. Wie Mademoiselle Blanche speelt, speelt ook Petra Sitniakovski. Wie Aleksej Ivanovitsj speelt, speelt ook Egon Cordia. Wie Polina Aleksandrovna speelt, speelt ook Cynthia Raleigh. Wie de Baboulinka speelt, speelt ook Gloria Verlon-Fontane. Wie Mister Astley speelt, speelt ook Andrea Verdurmen.

1

De tuin van het echtpaar Karl Verlon en Gloria Fontane. Andrea Verdurmen en Petra Sitniakovski. Later Karl Verlon, Gloria Fontane en Egon Cordia. De rode loper wordt uitgerold, de ultramoderne kathedor opgesteld, het rijdende scherm met het logo en de slogans van EBM opgeduwd, de schijnwerpers neergezet. De cameraploeg stelt zich op.

andrea tegen Petra Sitniakovski, die haastig voorbijkomt Petra!

petra loopt door Straks.

andrea Er klopt iets niet in het persbericht.

petra loopt door Dat is al verstuurd.

andrea verbijsterd Wat?

petra komt toch terug Hoezo?

andrea De gezamenlijke omzet, na de overname, is meer dan een miljard te hoog.

petra kalm O ja?

andrea Je hebt de omzet van de dochterondernemingen voor 100% meegerekend in plaats van 49%.

petra kalm Ja.

andrea Hè?

petra loopt nu echt door Andrea, jij adviseert, wij beslissen. loopt af

andrea roept haar na Maar straks moet ik de balans goedkeuren.

De schijnwerpers gaan aan, de televisiecamera draait. Karl Verlon, Egon Cordia en Petra Sitniakovski op. Een beetje zoals bij de persconferenties van de Amerikaanse president. Karl Verlon gaat achter de kathedor staan, de twee anderen links en rechts van hem. Het is een persconferentie die alleen voor de televisie is bedoeld. Er is geen pers. Gloria Fontane gaat aan de zijkant staan.

karl Dames en heren, de camera laat u nu iets zien – mijn tuin dus – die in niets lijkt op waar het nu om gaat: bagger. *stopt* En op dat moment laten ze mij zien! *Zo, hij heeft het pleit gewonnen.* Oké, we beginnen opnieuw. Dames en heren, u kent ons. U kent de EBM, de Europese Bagger Maatschappij. Wij mogen ons dé Europese Bagger Maatschappij noemen sinds een kleine Hollandse baggeronderneming

door een aantal revolutionaire vindingen, die allemaal op naam staan van deze man – mijn vriend Egon Cordia – een explosieve groei doormaakte en om te beginnen een aantal andere Nederlandse baggermaatschappijen overnam. Egon Cordia bleek daarbij overigens meer in zijn mars te hebben dan het ontwerpen van revolutionaire zandzuigers. Hij was het die bij de fusie-onderhandelingen steeds het vertrouwen won van zijn medebaggeraars, hij is de smid van deze samenballing van kunde en energie. In twee jaar tijd volgde nog een zestal andere overnames, nu in andere Europese landen. We werden marktleider in Europa en we namen de naam EBM aan, Europese Bagger Maatschappij.

Dames en heren, ik vertel u dit alleen maar omdat mijn spindoctor zegt dat dat moet, altijd weer opnieuw, maar dat is natuurlijk onzin, u weet dit allemaal allang, het gaat vandaag om iets anders.

Dames en heren, ik heb als president-directeur van EBM de eer om u een nieuwe overname bekend te maken. En u begrijpt dat het niet om een klein bedrijfje gaat, want daarvoor had ik u niet helemaal hiernaartoe laten komen. Het gaat deze keer om onze grootste overname ooit. Het gaat om één van onze grootste concurrenten, het gaat om een bedrijf dat net als wij wereldwijd actief is, het gaat om een van de raspaarden van het Europese bedrijfsleven: het gaat om onze collega's van het befaamde Zweedse familiebedrijf Knudson, de BCK, Bagger Combinatie Knudson.

applaus

fotoflitsen

Dames en heren, met deze overname wordt EBM de derde Baggeraar van de Wereld. De omzet van EBM zal met deze overname met 18% stijgen tot 49 miljard euro. De beurswaarde, schatten wij, met 9,5% tot ongeveer 21 miljard. Ik beloof u dat onze winst dit jaar met 12,5% zal stijgen. Uw koerswinst zal, verwachten wij, navenant zijn. En ik beloof u dat de winst niet alleen dit jaar, maar de komende vijf j á á r elk jaar met 12,5% zal stijgen. Want wij gaan door met groeien. Wij laten ons leiden door ons nieuwe devies: Van Eurobaggeraar tot Wereldbaggeraar. EBM > WBM.

De slogans worden, fraai gestyled, op het scherm geprojecteerd, om het logo heen.

Dames en heren, het is opnieuw Egon Cordia geweest die zijn collega-baggers over de streep heeft getrokken. Wij noemden hem al gekscherend Mister Deal Maker, nu wordt dat Mister Big Deal Maker.
Dames en heren: Egon Cordia.

applaus

fotoflitsen

En nu vraagt u zich natuurlijk af hoe EBM deze overname gaat financieren. Wij gaan dit doen door een aandelenemissie. Een aandelenemissie van 3,5 miljard euro. Het wordt onze grootste aandelenemissie tot nu toe en een klein conglomeraat van grote banken gaat deze emissie verzorgen. Maar de architect van deze operatie is onze Chief Financial Officer, u kent haar al: Petra Sitniakovski!

applaus

fotoflitsen

En nou heb ik dorst!

De champagne komt.

gloria loopt naar haar man, kust hem Gefeliciteerd. Grandioos. Goed gedaan. Heel goed.

fotoflitsen

karl getroffen Dank je. Dank je. Dank je.

gloria trekt zich weer terug

karl terzijde tegen Egon en Petra Als dit rond is, krijgen jullie allebei een extra bonus van één miljoen. Is al goedgekeurd.

egon oprecht verbaasd Eén miljoen?

petra Je bent het waard, Egon. *kust hem op beide wangen*

Karl maakt van de gelegenheid gebruik om even naar zijn vrouw te gaan.

karl bewogen Gloria, dank je wel. Wat de rest vindt, kan me niet schelen. Wat jij, mijn vrouw vindt, alleen dat telt. Jij kent me echt. Jij vleit niet. Dank je wel.

Roulettenburg. Buiten de speelzaal. Polina, Aleksej, Astley. Later de Generaal.

polina *op* Wat heb je zo lang uitgevoerd?

aleksej Hier is uw geld. Zevenhonderd gulden.

polina *pakt het aan* Zevenhonderd? Voor dat gouden halssnoer met al die diamanten?

aleksej De rest bood minder. Hier is de pandbrief.

polina Ik heb coôte que coôte geld nodig. Anders ben ik verloren. *af*

aleksej *roept haar achterna* Polina, we moeten met elkaar praten. *ziet*

Astley Het is duidelijk dat de generaal ergens iets geleend heeft, mister Astley. Ik kom terug met het geld van de juwelen die ik voor ze beleend heb, maar de generaal doet uit de hoogte en zegt dat ik het maar aan zijn dochter moet overhandigen. Die komt binnenrennen, pakt het aan, telt het na, en rent weer weg. Ze vergeet zelfs om de pandbrief te vragen.

astley Hebt u een goede reis gehad?

aleksej Ze hebben vijf mensen uitgenodigd voor het diner en vanmorgen zijn ze uit rijden geweest in een koets voor de dames en de heren op prachtige paarden. De generaal liet me nog voor ik het geld aan zijn dochter overhandigd had, twee biljetten van duizend franc wisselen. In het hotel denken ze nu dat we miljonair zijn. Ik heb uitgerekend dat ze met de vierduizend franc van de juwelen die ik heb beleend en het geld dat ze kennelijk hier hebben weten te lenen, nu zeven- of achtduizend frank hebben. Voor Mademoiselle Blanche is dat beslist nog veel te weinig om met de generaal te trouwen.

generaal *op*

astley *groet minzaam* Generaal. *en vertrekt*

aleksej Excellentie.

generaal *zonder Aleksej in de ogen te kunnen kijken* Ik neem aan, zeer geleerde heer, dat u de aan u opgedragen onderwijskundige taken ten opzichte van mijn kinderen, na hun noodgedwongen vakantie als gevolg van uw afwezigheid waarvan zij veel te veel hebben genoten en die mijn stiefdochter al te zeer in beslag heeft genomen, in verband met de

delicate opdracht waarmee wij u naar Berlijn, Parijs en Zürich verschaften, zo snel mogelijk weer zult kwijten. Ik draag u daarom op, om met de meest grote aandrang zo ver mogelijk weg te wandelen, in het park, van het casino weg, weg, anders neemt u de kinderen nog mee naar de hel, die hel, het casino, de roulette. Neemt u mij alsjeblieft niet hoogst kwalijk, geachte heer, ik weet dat u snel van de kook raakt, doordat u nog vrij onbezonnen bent, en u bent absoluut misschien in staat om roulette te gaan spelen. In ieder geval, hoewel ik uw leermeester niet ben, u bent de mijne, van mijn kinderen, en ik een dergelijke rol ook helemaal niet op me wens te nemen, heb ik tenminste het recht te wensen dat u me zagezegd niet zult compromitteren. *aleksej die hem al die tijd oneerbiedig strak heeft aangekeken* Om je geld te kunnen verspelen, Excellentie, moet je het eerst ontvangen hebben.

generaal U krijgt het onmiddellijk. *kijkt in zijn portefeuille* Ik ben u honderddrieëntwintig roebel schuldig. Dat moeten we omrekenen in marken. Hier hebt u vast honderd mark, een rond bedrag. De rest zit natuurlijk in een goed vat. *af*

aleksej Ik weet dat er hier iets onherroepelijks gaat gebeuren in mijn leven. Iets radicaals en definitiefs.

3

Nog steeds in de tuin van Karl Verlon en Gloria Fontane. Andrea, Karl en Gloria.

Andrea komt op Karl en Gloria af Ze kust hem. Hij is verbaasd.

andrea *stamelend* Goed. Goed dat het gelukt is. De overname.

karl Is er iets?

andrea Eh... ja.

karl Nou?

andrea De omzetgroei die u bekend hebt gemaakt, u hebt daarbij de hele omzet van de dochterondernemingen van Knudson meegeteld, maar die zijn maar voor 49% eigendom.

gloria *trekt zich terug*

andrea De omzetgroei is dus 1,1 miljard te hoog. De omzet mag alleen voor 100% meegeteld, als formeel is vastgelegd dat EBM de doorslaggevende stem heeft in die bedrijven en dat is hier niet zo. Hier in Europa krijgen we dat er misschien wel door, maar in Amerika niet. Daar zijn de regels veel strenger, daar moet dat zwart op wit zijn vastgelegd. En EBM staat nu eenmaal aan de Beurs van New York genoteerd. Het spijt me, u heeft het officieel meegedeeld, het staat in het persbericht. Als extern accountant van EBM moet ik...

karl Mevrouw Verdurmen, u staat hier mijn 'finest hour' te verpesten. U weet niet wat genieten is. U weet niet wat succes is. Succes is...

succes... Natuurlijk zorg ik ervoor dat die doorslaggevende stem van ons formeel wordt vastgelegd. En weest u niet bang, mevrouw

Verdurmen, úw honorarium zal in ieder geval gebaseerd zijn op het hele bedrag. Dat is ... zo'n 250.000 euro per jaar méér. *loopt naar zijn vrouw*

gloria Wat was er?

karl Ik word gek van die vrouw. Het bedrag van de gezamenlijke omzet dat ik heb genoemd is wat te hoog. *af*

petra *heeft het van een afstandje gevolgd, vertrouwt het niet. Gaat naar Gloria* Dag. Ik heb dat artikel van je gelezen over de ontwikkelingen in de nieuwe Britse kunst. Geweldig. Ik ben naar een paar van die BritArt tentoonstellingen toe geweest en ik voelde me altijd totaal opgelaten.

Voelde me een gluurder of zo. Dat wekenlang beslapen, vuile, onopgemaakte bed. Iets wou dat ik er op moest gaan liggen, maar ik wou niet. En die kamer met overal die enorme foto's van dode junks. Ik dacht alleen maar: die moeten hier weg, die moeten hier weg. En die rottende potvis. Het was... vreselijk, maar ik kon me d'er niet van losmaken. Maar jij legt het allemaal uit. Opeens begrijp ik het. Kan ik het... me d'rvan losmaken.

gloria *echt blij* Dank je.

petra Karl had wel verteld dat je kunsthistorica bent, en dat je artikelen schrijft over hedendaagse kunst en het ook verzamelt, dat hele nieuwe... maar dit...

gloria *onbeholpen* Ik doe niets liever. De tijd aanraken. Wat zij doen met beelden, doe ik na, met woorden.

petra Ja.

gloria Over twee maanden komt er een boek van me uit. Met uit-sluitend artikelen. *lacht verlegen* Nee, niet bij mijn vader. En er komt meteen een Engelse en een Franse vertaling van. Ongelooflijk. Daar kennen ze me helemaal niet.

petra *na enige tijd* Je bedoelt... daar gaat het een keer niet om je naam en je geld.

Buiten de speelzaal. Aleksej, Polina. Astley, nadat hij het gesprek vanaf een afstand heeft gevolgd.

polina *op* Hier, neem die zevenhonderd gulden en ga ermee spelen, ga zoveel mogelijk geld voor me winnen aan de roulette. Ik heb coûte que coûte geld nodig.

aleksej *neemt het niet aan* De generaal heeft ook niets meer?

polina Er is twee keer bericht gekomen uit Sint Petersburg, eerst dat het heel slecht ging met grootmoeder en de tweede keer, geloof ik, dat ze was overleden. Dat laatste bericht leek betrouwbaar. Haar dood is zijn enige hoop.

aleksej En hoopt u ook?

polina Ik ben alleen maar de stiefdochter van de generaal, ik ben geen familie.

aleksej Ik weet zeker dat u veel van grootmoeder zult krijgen. Ze is heel erg op u gesteld.

polina Ik weet dat ik in haar testament sta.

aleksej En die zogenaamde neef van Mademoiselle Blanche, die zogenaamde markies, die iedereen hier 'monsieur le comte' noemt, die is ook al ingewijd in de familiegeheimen. De generaal heeft geld van hem geleend.

polina Hoe weet u dat? Ja, de markies weet heel goed dat we geruïneerd zijn. Zodra hij erachter komt dat ik ook iets ga erven, begint hij mij het hof te maken, is dat het wat u wilde weten?

aleksej Begint u het hof te maken?

polina Waar hebt u die Engelsman ontmoet?

aleksej Mister Astley? Ik heb hem onderweg in twee weken tijd wel vier keer ontmoet. Eerst in de trein naar Berlijn, daarna liep ik hem tegen het lijf toen ik Frankrijk binnenging, toen in Zwitserland en nu opeens weer hier, in Roulettenburg. Hij is zo verlegen dat hij dom lijkt, maar dat is hij allerminst. Hij is natuurlijk hopeloos verliefd op u.

polina Ja.

aleksej Als ik u was, zou ik met hem trouwen. Die markies is mooier en doortrapper, maar de Engelsman is eerlijker en tien keer zo rijk.

polina Maar de markies is spitsvondiger en heeft een titel en een château. Daar kan niemand tegenop.

aleksej U probeert me kwaad te maken.

polina Natuurlijk, voor zulke vragen moet u betalen.

aleksej Daar ben ik toe bereid, aan mijn leven hecht ik momenteel geen enkele waarde.

polina *lacht* Ja, u hebt op de Schlangenberg gezegd, dat u op één woord van mij halsoverkop omlaag zou springen en het gaat daar driehonderd meter stijl naar beneden. Op een dag zal ik dat ene woord uitspreken en denkt u maar niet dat ik het terugneem. Ik haat u. Ik haat u omdat ik u toesta met mij te praten en ik haat u nog meer omdat ik u nodig heb. Alleen daarom zal ik uw leven sparen. Hier, neem die zeventhonderd gulden en ga ermee spelen. *af*

aleksej *terwijl Astley naderbij komt en luistert* Ik heb de hele reis als een waanzinnige naar haar verlangd en aan één stuk door van haar gedroomd en nu zie ik haar en ik haat haar. Ik haat haar. Iedere keer als ik met haar gesproken heb, ben ik bereid om de rest van mijn leven in Siberië door te brengen om haar te mogen wurgen. Als ik langzaam een scherp mes in haar borst zou kunnen steken en ronddraaien, ik zou ervan genieten. Ze weet dat ik weet dat ze onbereikbaar voor me is, voor mij, een huisleraar, een 'outchitel', ze weet dat ik weet dat mijn fantasieën over haar nooit in vervulling zullen gaan en die wetenschap doet haar bijzonder veel plezier. Waarom is ze anders zo openhartig en ongedwongen met me? Ze weet dat ze mij daarmee kwelt. Ze ziet mij zoals die keizerin uit de oudheid haar slaaf zag. Zij kleedde zich uit waar die slaaf bij was, omdat ze hem niet als een mens beschouwde. En nu moet ik geld voor haar gaan winnen.

astley Daarmee zult u haar niet winnen.

aleksej Ah, mister Astley. Waarmee?

astley Met winnen.

aleksej Maar om haar niet te verliezen, moet ik nu winnen. Ik was inderdaad van plan om hier te gaan spelen, maar niet met geld van een ander. Zo wil ik niet spelen, als ik voor het eerst van mijn leven ga spelen. Ik ben nog nooit in een casino geweest. Ik heb duizenden beschrijvingen gelezen van de roulette, ik weet precies hoe het gaat, maar ik begrijp er nog steeds niets van. Ik moet het eerst zien.

astley Na duizend keer spelen zult u het nog niet begrijpen.
aleksej Het is belachelijk dat ik zoveel van de roulette verwacht. Maar nog belachelijker vind ik de opvatting dat het dom en absurd zou zijn om iets van de roulette te verwachten. Ik zou niet weten waarom spelen slechter is dan een andere manier om geld te verdienen. Mensen zijn tenslotte altijd en alleen maar bezig om te winnen. Iemand die iets koopt in de hoop het duurder te kunnen verkopen, gokt ook. Natuurlijk is er van honderden spelers maar eentje die wint, maar wat heb ik daarmee te maken?

parallelscène

In de speelzaal. Gelijktijdig met scène 5. Generaal, Aleksej, Blanche.

generaal loopt gewichtig naar de speeltafel, haalt langzaam driehonderd frank in goudgeld uit zijn portemonnee en zet die op zwart. Hij wint en krijgt driehonderd frank uitbetaald. Hij laat zijn winst staan, wint weer en krijgt zeshonderd frank uitbetaald die hij weer laat staan. Waarna hij verliest.

Hij wil glimlachend weglopen, maar er ontstaat een ruzie omdat iemand de winst van een ander opstrijkt en doet alsof het zijn inzet is. De croupier weet ook niet wie het bedrag heeft ingezet. Er wordt om getuigen gevraagd. Aleksej weet wie er heeft ingezet en wijst die aan. Astley knikt bevestigend. De generaal zegt echter dat degene die er het meest welgesteld uitziet de eigenaar is. Waarna hij de speelzaal verlaat.

aleksej zet vijftig gulden in op even en verliest. Zet vijftig gulden in op rood en wint: hij krijgt er vijftig gulden bij. Hij laat alles staan en wint weer, hij heeft nu tweehonderd gulden. Hij laat weer alles staan en wint weer en heeft nu vierhonderd gulden. Hij zet tweehonderd gulden op de twaalf middelste cijfers en wint er zeshonderd gulden bij. Hij zet die achthonderd op even en wint: nu heeft hij van honderd gulden zestienhonderd gulden gemaakt. Met de zeshonderd gulden die hij nog heeft, is dat tweeëntwintighonderd gulden. Hij neemt zijn winst en vertrekt.

Het kantoor van EBM. Voorafgaand aan een vergadering van de Raad van Bestuur hebben Andrea Verdurmen en Petra Sitniakovski een bespreking.

andrea *heeft het over Petra's kleren* Hoe jij daar toch in slaagt! Elke keer wat nieuws, altijd opvallend, maar nooit té, altijd topkwaliteit... En die ring... Godallemachtig.

petra Ja. Daar ben ik echt heel trots op. Die is van Marie-Antoinette geweest.

andrea Marie-Antoinette? Je bedoelt de vrouw van hoe heet-ie...

petra Koning Lodewijk de Achttiende, ja. Die ze onthoofd hebben. Op een veiling gekocht. Kostte me een kwart miljoen. Ik heb nu elf ringen die van koninginnen zijn geweest. In mijn testament heb ik bepaald dat ieder jaar de Atheneumleerlinge van mijn vroegere middelbare school die de beste eindexamencijfers heeft één van die ringen krijgt.

andrea Maar... waarom?

petra Om ze aan te sporen door te stoten naar de top. Ik hoop tot dertig ringen te komen.

andrea Dat je zo'n ring gewoon draagt!

petra *haalt haar schouders op* Oké, je wou me spreken. Ik neem aan over die bedrijven waarvan we maar voor de helft eigenaar zijn.

andrea Ja. Ik stel voor om die bedrijven een brief te laten tekenen, als aanhangsel van het contract, dat jullie bij verschil van mening de doorslaggevende stem hebben. In ons jargon: een side-letter.

petra Maar waarom in godsnaam? Wij controleren toch alles. Wij zetten de koers uit, wij financieren de investeringen, wij laten ze meeprofiteren van onze kortingen, zonder onze toestemming kan er niemand in de directie worden benoemd, wat verwacht je nou meer?

andrea Ik niks. Het gaat om de Amerikanen. Het begrip 'in alle redelijkheid' kennen ze in het Amerikaanse rechtssysteem nu eenmaal niet. Wat niet letterlijk is vastgelegd, geldt niet. Zij maken de regels, heel precies, en zo moet het. Punt. En zij zijn de baas. Altijd.

petra Wij financieren verdomme een kwart van de totale Amerikaanse schuld, wij hier in Europa! En Azië ook nog eens een kwart!

andrea Waar doen jullie nou zo moeilijk over? Neem de omzet van die bedrijven gewoon voor de helft in de boeken op.

petra Dat kan niet. Het continu-krediet, waarmee we de periode tussen uitgaven en inkomsten overbruggen, is aan die omzet gekoppeld. De hoogte van een eventuele lening bij een eventuele overname ook.

andrea Nou en? Neem dan gewoon een kleiner bedrijf over.

petra Andrea, waarom denk jij eigenlijk dat ik hier zit? Ik wil het grootste baggerbedrijf van de wereld worden. *weet dat ze doordraaft, maar toch* En als het even kan het grootste bedrijf van de wereld zonder meer. Ik heb nog maar vijfentwintig jaar. En als het met bagger niet lukt, ga ik in staal. Of in energie. Desnoods in suiker. Ik ga door, ik ga door, ik ga door...

andrea Zo ken ik je weer.

petra Oké. Zeg zoiets nooit tegen Verlon, dan lig je er meteen uit. Je wordt geacht mee te denken.

andrea Ik dacht dat ik dat deed, met die side-letter. Petra, ik probeer niks tegen te houden, ik probeer iets mogelijk te maken.

6

Buiten de speelzaal. Generaal, Aleksej. Later Astley, die het gesprek van een afstand heeft gevolgd, en Polina.

generaal *tegen Aleksej* Ik herhaal, ik wens u niet aan de speeltafel te zien verschijnen. Ik wens u geen geld te zien verliezen. Door veel geld verliezen mij te compromitteren. Heel veel geld winnen zou mij ook in hoge mate compromitteren. Uiteraard heb ik het recht niet om uw daden te bepalen en er niets mee te maken te hebben. U zult het met mij eens zijn... *af*

astley Vond u het fraai, het schouwspel?

aleksej Al die honderden rusteloze en begerige gezichten rond de speeltafels? Ik denk dat mijn gezicht net zo rusteloos en begerig was. Wat me tegenstond was de dodelijke ernst, de eerbied voor het spelletje.

astley Toch niet bij iedereen. Een echte gentleman bijvoorbeeld speelt alleen om het spelen, hij speelt voor zijn plezier, als het ware om het proces van winst en verlies te observeren, hij is absoluut niet geïnteresseerd in de winst zelf. Als hij heeft gewonnen mag hij hardop lachen, er een grapje over maken tegen de omstanders, hij mag zijn inzet verdubbelen en eventueel nog eens verdubbelen. Dan moet hij zijn winst achteloos bij zich steken. Geld, daar moet hij zo ver boven staan, dat hij het niet de moeite waard vindt om zich er druk over te maken. Een gentleman mag zich nooit druk maken, al verspeelt hij zijn hele bezit. Dan lacht hij hartelijk en loopt glimlachend weg.

aleksej Ik vond het allemaal zeer de moeite waard.

astley Echte spelers kunnen trouwens twaalf uur aan één stuk op één plek zitten zonder op of om te kijken. En wat vond u van de zalen zelf?

aleksej Al die journalisten in die Russische kranten, die het over de buitengewone pracht en praal hebben van de speelzalen in de roulettesteden langs de Rijn! Klatergoud! Stoffige gordijnen! En over de bergen gouden munten op de speeltafels! Hier en daar een stapeltje! Waarom vertellen ze die onzin? Ze worden er door die casinodirecteuren niet eens voor betaald.

astley Kranten zijn er ook niet om de waarheid te vertellen, maar om

opwinding te veroorzaken.

polina *nadert het tweetal. Tot Astley* Mag ik u even storen? Ik moet meneer iets vragen over de kinderen.

astley *verwijdert zich*

aleksej Ik kan niet nog eens voor u spelen.

polina En waarom niet?

aleksej Omdat ik voor mezelf wil spelen. En dat gaat niet samen.

polina Dus u blijft ervan overtuigd dat de roulette uw enige redding is?

aleksej Ja. Hier hebt u tweeëntwintighonderd gulden.

polina U hebt er vijftienhonderd gulden bij gewonnen? De helft is voor u.

aleksej Nee. Onder geen voorwaarde.

polina Hier hebt u achthonderd gulden. *geeft die* Speelt u daarmee voor mij.

aleksej Ik kan niet voor een ander spelen. Ik zal verliezen.

polina U moet voor mij spelen. Ook ik ben ervan overtuigd dat de roulette mijn enige redding is. Natuurlijk gaat u voor mij spelen. *af*

Het kantoor van EBM. Petra Sitniakovski en Andrea Verdurmen. Karl Verlon en Egon Cordia komen binnen.

karl Petra, gefeliciteerd. De grootste aandelen-emissie ooit en nog overtekend ook. De Zweden zijn van ons. Fantastisch. We zullen het geld nodig hebben. Want zoals jullie weten komt er weer een nieuwe overname aan, van de Malaysian Dredging Company, opererend vanuit Singapore. Egon is net terug, hij heeft de deal rond. Even voor jou, Andrea. Dit bedrijf is een belangrijke speler op de baggermarkt in het Verre Oosten, ongeveer de derde in omvang. Als zij voortaan gebruik kunnen maken van onze ultramoderne baggertechnologie zullen ze in tien jaar in staat zijn om de grootste van het hele Verre Oosten te zijn. Dit is dus niet zómaar een raspaardje, dit is een Aziatische volbloed. En... het gaat om de volle 100%.

egon *met een scheve grijns* Die nieuwe baggertechnologie van ons, die windt die lui gewoon op. Ik werd er haast als een god vereerd.

karl Doorslaggevend voor hen is dat ze per se niet overgenomen willen worden door Rahman en Co., ook uit Maleisië. Ze haten die Rahman. En het allerbelangrijkste voor óns is dat Rahman ons dan niet meer kan overnemen. Het marktaandeel van zo'n megabedrijf zou te groot worden: hun kartelwet verbiedt dat. Alleen... we moeten nu beslissen. Het is nu of nooit. En ons probleem is: hoe komen we aan de benodigde 4,5 miljard euro. Opnieuw een aandelenemissie, zo kort na de vorige, is uitgesloten. We zullen het geld dus moeten lenen, maar dat is nadelig voor ons continu krediet. Petra, jij had een oplossing.

petra Ja. Mijn voorstel is dat ik een bv opricht, de PS BV. Als startkapitaal stop ik daar mijn bonussen over vorig jaar in, drie miljoen. Ikzelf word directeur. Deze bv van mij leent op de kapitaalmarkt, vooral bij particuliere beleggingsclubs, die 4,5 miljard. Voor die 4,5 miljard koopt die bv van mij van de EBM baggerschepen.

egon Hebben we die dan?

petra Nog te bouwen baggerschepen. EBM krijgt dat geld dus niet als lening, maar voor iets dat ze verkocht heeft. Dat bedrag geldt dus als inkomsten en telt mee voor de omzet. Tegelijkertijd sluit EBM een

onderhandse overeenkomst met die bv van mij, waarin EBM zich verplicht om op het moment dat die lening van 4,5 miljard moet worden afgelost die nog niet gebouwde baggerschepen weer van die bv van mij 'terug te kopen', voor 4,5 miljard euro plus de rente en de kosten, plus natuurlijk drie maal het startkapitaal dat ik erin gestopt heb.

andrea *begint te schateren* Briljant. Absoluut briljant. Nog nooit vertoond. Schepen verkopen die je nog niet hebt.

petra Maar die we toch moeten gaan bouwen, want onze Zweden en onze Maleiers gaan ermee werken en wij alleen kunnen ze bouwen, want wij hebben het patent.

andrea Niets tegen in te brengen. Briljant.

egon Ik begrijp dat zoiets mag. Maar over drie maanden, een jaar, anderhalf jaar, moet die lening worden terugbetaald. Waar halen wij die 4,5 miljard dan vandaan?

petra Voor een deel uit de winst, voor de rest uit een nieuwe aandelenemissie, als dat tegen die tijd dan wel kan, en zo niet, dan richt ik een nieuwe bv op, de PS2 BV, en die leent dan weer geld, betaalt daarmee de oude lening af, enzovoort, enzovoort.

andrea *begint weer te schateren* Wat een goed idee. *als ze uitgelachen is* Jullie realiseren je natuurlijk wel dat jullie daarmee gokken op je toekomstig succes.

egon Wat vindt Risk Management ervan?

karl Risk management betekent niet: geen risico's nemen. Risk management betekent: weten wat je risico's zijn en weten wat je moet doen als het fout gaat. Dat laatste heeft Petra net verteld, hoe dat dan moet. Oké, we doen het. Als het je lukt, Petra, krijg jij een extra bonus, van één miljoen.

andrea Dat zijn drie ringen.

Buiten de speelzaal. Blanche, Aleksej. Later Polina. Nog later Astley, die vanaf een afstand het gesprek gevolgd heeft.

blanche *op. Ze zal een jaar of vijfentwintig zijn. Ze is groot, met brede, ronde schouders; een heerlijke hals en een weelderige boezem; haar huid is bruin en haar haar, vreselijke veel haar, is inktzwart. Zwarte ogen, spierwitte tanden. Haar stem is een hese alt. Ze weet zich opvallend te kleden, duur en chic, maar met veel smaak. Een schaamteloze oogopslag, altijd lippenstift Ah, monsieur l'outchitel! U hebt veel geld gewonnen.*

aleksej *van zijn stuk* U was in het casino?

blanche En was ze blij, juffrouw Polina?

aleksej *nog meer van zijn stuk, maar toch* Speelt u vaak?

blanche Dat hoeft niet.

aleksej U bent rijk.

blanche In Roulettenburg is niemand rijk.

aleksej Niemand heeft er geld. U laat anderen voor u spelen. Zij hebben uw geld.

blanche Wilt u voor mij spelen?

aleksej Ik kan niet voor een ander spelen. Ik zal verliezen. Ik heb geen onderpand.

blanche O nee?

aleksej Zoals de generaal.

blanche Die heeft alles al verpand.

aleksej Aan uw neef.

blanche Mijn neef?

aleksej De 'markies'. Sterker: 'monsieur le comte'.

blanche Een verre neef.

aleksej Uw verre neef is zenuwachtig. Hij heeft gisteren na het diner uren zitten praten met de generaal en vanmorgen was hij weer een hele tijd bij hem. Problemen met de lening, neem ik aan?

blanche Die Engelsman, mister Astley, kent u die allang?

aleksej Ik heb hem op reis een paar keer ontmoet. Ik had tot nog toe niet de indruk dat hij u interesseert.

blanche Hij interesseert zich voor ons. We komen hem heel vaak tegen als we gaan wandelen of als we gaan rijden. Hij neemt zijn hoed af en loopt door. Als we hem uitnodigen mee te gaan, weigert hij. Maar als we ergens gaan zitten, bij de fontein in het park of op een bankje in het bos, of in de tuin van de uitspanning op de Schlangenberg, je hoeft je ogen maar op te slaan en om je heen te kijken en onveranderlijk is ergens, op het dichtstbijzijnde paadje of achter een struik, een stukje van mister Astley te zien. Hij is verliefd op juffrouw Polina. Het is komisch en aandoenlijk om te zien hoeveel de blik van een verlegen en ziekelijk onschuldig iemand kan uitdrukken als hij zwaar verliefd is, terwijl hij liever door de grond zou willen zinken dan daar iets van te laten merken. *Ze ziet Polina komen.* Maar daar is iemand voor u. *af polina op* U moet voor mij gaan spelen. Hier, ik geef u alles wat ik heb: zestienhonderd gulden.

aleksej *neemt het niet aan* De generaal heeft zijn hele erfenis aan de markies in onderpand gegeven.

polina Niet helemaal! Tot dertigduizend gulden.

aleksej Waarom in godsnaam?

polina Toen hij vorig jaar de dienst verliet, was er een kastekort van dertigduizend gulden, dat heeft de markies toen voor de generaal aangezuiverd.

aleksej Ze wilden samen een fabriek beginnen, toch?

polina Wat voor fabriek?

aleksej Geen idee.

polina Wat hebt u daarmee te maken? Hier. *geeft het geld* U moet gaan spelen. Nu. *af*

aleksej *heeft het geld aangepakt* Is dat alles? Waarom vertel je mij niet eerlijk waarom jij zoveel geld moet hebben? Ze laat niet meer los dan nodig is om me voor haar karretje te spannen, al weet ik niet voor welk. Ik maak mij drie keer zo veel zorgen, maak me drie keer zo druk en heb het drie keer zo moeilijk met haar tegenslagen en problemen als zijzelf. Dan mag ik toch wel weten wat haar tegenslagen en problemen zijn!?

astley *op* Zo is het, Aleksej Ivanovitsj. Houdt mademoiselle Polina veel van bloemen?

aleksej Dat weet ik niet. Dat weet ik absoluut niet. Het is me nooit opgevallen.

astley Wat? Weet u dat ook al niet? *af*
aleksej *gaat ook af, naar de speelzaal*

parallelsène

In de speelzaal. Aleksej, Blanche en Astley volgen de gebeurtenissen vanaf een afstand. Tijdens de volgende scène.

aleksej gaat naar de speeltafel. Kijkt toe. Zet tenslotte tweehonderd gulden in. Wint. Zet vijfhonderd gulden in en wint. Zet die duizend gulden in en wint. Zet die tweeduizend gulden in en wint. Zet duizend gulden in en wint. Hij heeft nu ongeveer vijfduizend gulden. Hij zet twee keer niet in. Dan zet hij het maximumbedrag in, vierduizend gulden en verliest. Hij zet alles in wat hij heeft en verliest. Verdoofd verlaat hij het casino.

Een tuinfeest bij de Verlons. Gloria heeft haar man Karl apart genomen, die daar duidelijk geen zin in heeft. Later Cynthia Raleigh.

gloria Heel even maar. Ik moet het gewoon weten. Nu. Meteen. Ik raak net in gesprek met Andrea Verdurmen, volgens mij een beetje aangeschoten, en die vertelt me schaterend het verhaal van die nieuwe bv van Petra.

karl Ja, en?

gloria Mijn God, Karl! Iets verkopen dat je nog helemaal niet hebt. Wat is er met jou gebeurd?

karl Hoe bedoel je?

gloria Jij, de financiële degelijkheid zelve. 'De solvabiliteit mag nooit onder de twintig procent!' Jij, die altijd roept: 'Groeï is gebaseerd op vertrouwen. Eerst verdienen, dan pas uitgeven!' Dat is wat ik altijd zo in jou bewonderd heb. Jij groeit en groeit, wordt groter en groter, maar iedere nieuwe verdieping bouw je pas als de rest stevig staat. Jij speculeerde nooit, jij gokte nooit, jij bouwde altijd met wat je in je poten had, zoals je dat noemde. Maar nu bouw je op drijfzand! Je weet toch wat er gebeurt, als je druk zet op drijfzand?

karl Eh... nee.

gloria Jij bent baggeraar en je weet niet wat drijfzand is? Dat loopt weg, Karl, dat wordt loopzand. Mijn god, jij staat ook op drijfzand. Jij valt om.

karl Hou op.

gloria En die omzet van Knudson tel je ook al voor 100% mee in plaats van voor 49%. En... mijn God, je hebt bekend gemaakt dat de winst van EBM elk jaar met 12,5% zal groeien. Maar... de winst van EBM zelf is maar 2%. Dus die winstgroei... kan alleen door overnames. Toch? Doordat de winst van die bedrijven erbij geteld wordt. Maar... hoe wil jij al die overnames in godsnaam betalen? Deze overname, van die Maleiers, die klinkt al zo dubieus. *pauze* Met wie ben ik eigenlijk getrouwd?

cynthia *komt naderbij, vijftendertig, open, aantrekkelijk, goed gekleed* Meneer Verlon, neemt u mij niet kwalijk, ik ben Cynthia Raleigh, ik ben hier met Frank Büchli, ik wil u even zeggen hoeveel bewondering ik voor

u heb, voor hoe u EBM hebt grootgemaakt. Ik volg u al jaren. Dat wist u niet, hoefde ook niet. Ik heb zelf ook een hele serie bedrijven overgenomen, kleintjes natuurlijk, dus ik heb er ook een heel klein beetje verstand van.

karl Wat voor bedrijven?

gloria *is verbijsterd. Loopt weg*

cynthia Paardenstoeterijen. Mijn vader had er een stel, maar hij kreeg een ongeluk. Toen ben ik dat maar gaan doen.

karl Wat deed u dan?

cynthia Ik was net afgestudeerd. Filosofie en politicologie. Ik organiseerde internationale congressen, had een tijdschrift. Voor jonge filosofen, van over de hele wereld.

karl En toen stapte u over op paarden.

cynthia Ik reed natuurlijk als kind al paard. Maar toen mijn vader doodging, heb ik dagenlang tussen de paarden rondgelopen.

Paardenvel. Heeft u dat wel eens aangeraakt? Zo zacht, zo soepel.

Daar is mensenhuid niks bij. En het geslacht van een hengst. Hebt u dat wel eens bekeken? Schitterend. En hoe ze met je omgaan! Paarden. Zo intelligent, superieur, persoonlijk. En toen kwam ik een jonge fokker tegen, barstend van het talent, barstend van de ideeën. Ik werd natuurlijk verliefd op hem, hij niet op mij, maar ik heb de fokker van mijn vader, een aardsluie flikker, eruit gegoid en ben met die jonge fokker verder gegaan. Hij stelde voor een paar samenwerkingsverbanden aan te gaan met andere stoeterijen, dat vergrootte de fokmogelijkheden. En een daarvan, de fokker van zo'n stoeterij, die stierf plotseling. Net als mijn vader. Ze vroegen of ik het over wilde nemen. En zo begon het.

karl En nu?

cynthia Heb ik er honderdtachtig. Overal in de wereld. De rest is maffia, die hoef ik niet. En het gaat. Ze werken samen. Ze vinden het prettig om bij elkaar te horen. Net als die jonge filosofen. We hebben zestig procent van de markt. En niemand die het verbiedt. Wij concurreren ook niet. We leveren het merendeel van alle wedstrijdpaarden: renpaarden en dressuurpaarden. Dat valt iedereen op, maar eigenlijk stelt het niet veel voor. Gewone rijpaarden, daar draait het om. Is ook moeilijker.

karl En als je niet werkt, wat doe je dan?

cynthia Ik ga uit. Laat me meenemen naar party's, zoals nu. Ben een

filmliefhebber. Science fiction. Onderschat genre. Ga zeker drie keer per week. En ik ben gek op modeshows. Dat is het raarste dat er is. Grotesk. Volslagen idioot. Heerlijk.

Buiten de speelzaal. Blanche, Generaal, Aleksej. Astley volgt het gesprek van een afstand.

blanche U hebt veel geld verspeeld, monsieur.

aleksej U bent weer komen kijken, mademoiselle?

generaal Wat? U hebt zich verontwaardigd...

blanche Meer dan vijfduizend gulden.

generaal Van wie komt u aan zoveel geld?

aleksej Ik begon met vijftig gulden. Van mijn loon. Ik wist mijn inzet zes of zeven keer te verdubbelen. En toen ben ik alles weer in twee keer kwijtgeraakt.

blanche Zo ongeveer...

generaal *totaal verbluft en verbijsterd* Meer dan vijfduizend gulden?

blanche Russen moeten niet spelen. Russen kunnen niet spelen.

aleksej Mademoiselle, vergeeft u mij, de roulette is speciaal voor de Russen uitgevonden. Door een valse markies. Russen zijn geboren spelers.

blanche En waarop baseert u die mening?

aleksej In de hiërarchie van deugden en waarden van de beschaafde westerse mens is het vermogen om kapitaal te vergaren het allerbelangrijkste geworden. De Rus mist echter het vermogen om dat op een beschaafde manier te doen. De Rus wordt rijk door zich de bezittingen van anderen toe te eigenen: dorpen, wouden, streken. De Russen die zulke bezittingen vervolgens erven, verkwisten die meteen weer, in het wilde weg. Toch hebben ook wij Russen geld nodig en daarom zijn wij heel gevoelig voor alle manieren om in één klap rijk te worden.

generaal Schandalig.

aleksej Inderdaad.

generaal Nee, dat u dat zegt. U gaat de komedie verspelen zodra men u toegeeft één millimeter te vergeten...

Nog steeds het tuinfeest bij de Verlons. Andrea Verdurmen en Petra Sitniakovski.

andrea *aangeschoten* Jij gaat naar voetballen?

petra *in een nieuwe jurk en met een hoed* Ik ga met een trainer.

andrea Naar voetballen?

petra Ik doe het met een trainer, een voetbaltrainer. Een 'rising star'.

Begon als derde van onderen, speelt nu Champions League. 's Maandags is hij helemaal nergens. Totaal afwezig. Dinsdags komt hij heel langzaam tot leven. Geestelijk dan. Pas woensdag kan hij weer wat met me. En dan is het 'op naar het weekend', want dan is het erop of eronder. Zaterdagavond, dat is... dan gaat hij de hele nacht door. Heb ik nog nooit meegemaakt.

andrea Jij was toch met... De snelheid waarmee jij mannen verslijt...

petra Ik zoek bijzondere exemplaren. Elke man is een wereld. En ik wil elk hoekje van die wereld leren kennen. Soms duurt dat drie weken, soms drie maanden, nooit langer. Ja, één keer. Een wiskundige. Daar ben ik nooit uitgekomen, die was altijd weer anders... Na zes maanden ben ik ermee gestopt. Ik was uitgeteld. De enige man die ik nooit meer wil zien. Ik snap niet dat jij het al jaren bij dezelfde man uithoudt. En dan ook nog een die twintig jaar ouder is dan jij. Wat doet hij ook weer?

andrea Hij schrijft biografieën.

petra Hoe lang doet hij daar over?

andrea Gemiddeld zo'n drie jaar. Eerst twee jaar lezen. En dan opeens zegt hij: 'Ik snap hem.' Dan begint hij te schrijven. Hij is nu bezig met Diderot. Franse filosoof, achttiende eeuw. We wonen in een oud kaneelpakhuis. Je ruikt het nog.

petra Ja.

andrea En daar leeft hij als een kluizenaar. Komt het huis alleen uit om naar een bibliotheek of een boekhandel te gaan of om eten te kopen. Werken, eten en vrijen, dat is het enige waar hij om geeft. Mij laat hij mijn gang gaan. Het maakt hem niet uit als ik er een tijdje niet ben, of als ik gewoon niet thuiskom. Ik blijf vaak slapen in een hotel, als ik geen zin heb om naar huis te rijden. Maar als ik thuiskom, vrijen we eerst,

altijd. Altijd op dezelfde manier, eindeloos, tot ik alleen nog maar lijf ben. Dan ga ik in bad en hij koken. Het is een fantastische kok. We eten, zwijgend natuurlijk. Daarna begint hij te praten. Tot ik in slaap val.
petra Waarover?

andrea Het gaat mij niet om wat hij zegt.

gloria *op* Dat EBM de omzet van Knudson voor de volle honderd procent meetelt, hoeveel verschil maakt dat?

andrea Iets meer dan 'n miljard.

gloria Hebben jullie nog meer bedrijven overgenomen waarvan jullie maar de helft van de aandelen bezitten en die volledig worden meegeteld?

petra Waarom vraag je dat?

andrea Zes. Een in Italië, twee in Spanje, één in Polen, twee in de Verenigde Staten.

gloria En hoeveel scheelt dat in totaal?

andrea Bijna 3,5 miljard.

gloria *tegen Petra* Hoe hoog is de solvabiliteit van EBM nu?

petra Acht procent.

gloria Dat moet toch tien zijn?

andrea Eigenlijk wel.

Buiten de speelzaal. Aleksej, Polina. Astley volgt vanaf een afstand het gesprek.

aleksej Waarom gaat de markies niet meer mee als u ergens heengaat?

polina Omdat het een smeerlap is.

aleksej En het botert ook al niet tussen hem en de generaal.

polina Als grootmoeder niet heel gauw doodgaat, vervalt al het onroerend goed dat de generaal nog bezit aan de markies.

aleksej En dan wordt Mademoiselle Blanche geen generaalsvrouw! En jaagt de generaal zich misschien wel een kogel door zijn kop. Op zo'n leeftijd verliefd worden is gevaarlijk. *lacht* Dat bewijst dat ze alleen om het geld met hem wil trouwen.

polina Waarom zo vrolijk? Omdat u al mijn geld hebt verspeeld?

aleksej Ik heb u toch gezegd dat ik niet voor anderen kan spelen? En al helemaal niet voor u! En waar hebt u zoveel geld voor nodig?

polina Ik heb gewoon schulden.

aleksej Toch niet bij die markies?

polina Wat is dat nou voor vraag?

aleksej Neemt u mij niet kwalijk. Slaat u mij. Ik ben uw slaaf.

polina Hou op de slaaf te spelen. Ik had het waanzinnige idee dat ik beslist zou gaan winnen. Misschien wel omdat ik geen enkele andere keus meer heb.

aleksej Als ik voor mezelf ga spelen, ga ik absoluut winnen, dat weet ik zeker. En dan kunt u alles van me krijgen wat u nodig hebt.

polina Waarom weet u dat zo zeker?

aleksej Ik moet winnen. Het is voor mij de enige uitweg.

polina Waar hebt u dat geld dan voor nodig?

aleksej Met geld word ik voor u een ander mens, ben ik geen slaaf meer.

polina U zei dat slavernij een genot voor u was. Dat dacht ik ook.

aleksej Dacht u dat echt? Wat mooi! Ja, voor mij is slavernij een genot. Misschien is het ook wel een genot als de knoet over je rug gaat en je vlees aan stukken scheurt. Alleen, ik wil ook wel eens andere soorten

van genot ervaren. *pauze* Als ik bij u ben, zeg ik gewoon alles. Waarom zegt u niet dat ik mijn mond moet houden!?

polina Waarom rekent u erop dat u mij met geld kunt kopen?

aleksej Wanneer heb ik erop gerekend dat ik u met geld kon kopen?

polina U denkt in elk geval dat u mijn respect kunt kopen.

aleksej Nee, nee. Mijn zelfrespect wil ik kopen met geld. Ik ben gewoon gek. Ik hoef me boven op mijn kamertje alleen maar het geruis van uw jurk te herinneren en ik ben al in staat om mijn handen stuk te bijten.

Weet u dat ik u nog eens vermoord? En dan niet omdat ik niet meer van u houd, of omdat ik jaloers ben, maar gewoon omdat ik zin heb om u op te eten. U lacht?

polina *trillend en buiten adem van woede* Ik lach helemaal niet. Ik beveel u te zwijgen.

aleksej Ik houd ervan u kwaad te maken. U weet dat gelukkig en u wordt expres kwaad, om mij een plezier te doen.

polina Wat een smeerlapperij staat u hier uit te slaan.

aleksej Ik heb al heel vaak zin gehad om u te slaan, te verminken en te wurgen. Zomaar, tijdens het wandelen. U brengt mij heel langzaam tot het kookpunt. Ik weet dat ik daarna nog duizend keer meer van u ga houden. Als ik u ooit vermoord, moet ik mezelf ook vermoorden. Ik zal mezelf zo lang mogelijk niet vermoorden, om de ondragelijke pijn te voelen dat u er niet meer bent. U weet toch nog wel wat ik op de Schlangenberg tegen u fluisterde? 'U hoeft maar één woord te spreken en ik spring de afgrond in.'

polina Waarom zou ik u van de Schlangenberg laten springen? Daar heb ik helemaal niets aan.

aleksej Aan iets dat je plezier doet, heb je altijd iets. Die fantastische, absolute macht – al is het maar over een vlieg – geeft toch ook een soort plezier. Een mens houdt ervan een ander te martelen. U houdt er vreselijk veel van.

polina En als ik tegen u zou zeggen: 'vermoord die man', zou u hem dan vermoorden?

aleksej Wie? De markies?

polina U moet geen vragen stellen, u moet antwoord geven.

aleksej Vanzelfsprekend vermoord ik hem. Maar... dat gaat u toch niet zeggen?

polina Denkt u soms dat ik medelijden met u zal hebben? Nee, dat ga ik niet zeggen.

lan-ge stilte. Dan opeens schaterend Kent u die dikke Duitse barones? Barones Wurmerhelm? Ze is hier pas drie dagen en haar man is die lange schrale Pruis met die stok vol zilverwerk. Ga naar haar toe en zeg iets beledigends tegen haar.

aleksej Maar waarom?

polina Ik wil gewoon even lachen. Ik wil zien hoe de baron u afranselt, met die stok.

aleksej Goed. *als Polina weg is* Ik begrijp niet wat er zo goed aan haar is. Ze ziet er wel heel goed uit. Ik geloof dat ze echt mooi is. Anderen maakt ze ook helemaal gek. Lang en mooi gebouwd. Erg slank. Ik denk dat je haar in een knoop zou kunnen leggen of dubbelvouwen. Ze heeft ondraaglijk smalle, lange voetjes. En een rossige glans in haar haar. Echte kattenogen. En wat kan ze daar trots mee kijken! Een maand of vier geleden, ik was toen net in dienst genomen, zat ze op een avond heel lang en heftig met de markies te praten. Ik heb aan één stuk door naar haar zitten kijken. Sinds die avond ben ik verliefd op haar.

Nog steeds het tuinfeest bij de Verlons. De rode loper wordt weer uitgerold, maar dit keer is er geen kathedr, geen EBM-scherm, geen televisie. Wel een fikse schijnwerper. Karl Verlon heeft een microfoon en houdt een speech.

karl Collega's, vrienden, geliefden... Dit keer sta ik hier niet om een overname bekend te maken. Toch is dit niet zomaar een feestje. Zoals velen van jullie zich zullen herinneren, gaf ik vorig jaar bijna op de dag af ook een feest. Dat was vanwege... precies. En inderdaad... de aanleiding is dezelfde: mijn collega-president-directeuren hebben mij voor het tweede achtereenvolgende jaar tot Ondernemer van het Jaar uitgeroepen. *applaus, bravogeroep* Ik had u dit echter niet verkapt – en dan hadden jullie het bij thuiskomst op het laatste journaal gehoord – als er niet nog een onderscheiding was toegekend. En ik heb het voorrecht om die hier bekend te mogen maken en uit te reiken. Want de gelukkige is hier. Dames en heren, door haar collega's is uitgeroepen tot de beste Chief Financial Officer van het Jaar: Petra Sitniakovski! *applaus, zoenen, felicitaties* Petra, bij zo'n prijs hoort een juryrapport, waarin staat waarom die onderscheiding wordt toegekend. Ik heb ze allebei gelezen, die van jou en die van mij en wat blijkt: het gaat bij allebei om ongeveer hetzelfde: twee geslaagde grote overnames in één jaar. Dames en heren, de meeste mensen weten niet dat een overname doen eigenlijk heel makkelijk is. Als wij zelf geen kandidaten weten, komen de banken wel met een voorstel. Onze aantrekkingskracht op andere baggeraars is dankzij ons innovatief vermogen – dankzij Egon – heel groot. Waar het om gaat is: deugt het over te nemen bedrijf financieel én krijg je de financiering rond. En daar ga jij over, Petra, over allebei die dingen. Ik word dus geprezen om iets wat jij gedaan hebt. Daarom – en dit staat dan ook vermeld in ons persbericht over deze onderscheidingen – hang ik je nu niet alleen je eigen onderscheiding om, maar ook die van mij. Jij bent de Ondernemer van het Jaar! *reikt de onderscheidingen uit applaus, bravogeroep* Dames en heren, het afgelopen boekjaar was voor EBM weer een groot succes. De omzet steeg met 18% tot bijna 58 miljard...

gloria *roept* Nee, 54 miljard.
karl *gaat door* ...de winst steeg met 15% tot 1,1 miljard...
gloria ...maar was maar 2% van de omzet...
karl ...en de beurswaarde steeg met maar liefst 30% tot 25 miljard.
gloria En dat is 12 miljard te veel.
egon *gaat naar haar toe* Kom.
gloria *gaat mee*
karl En nou heb ik dorst!
De champagne komt. Maar ja...

Buiten de speelzaal. Generaal Aleksej. Later Astley, die het gesprek vanaf een afstand heeft gevolgd. Later de Baboulinka.

generaal Weledelwelgeboren heer, verschoont u mij te vragen naar uw aanrichting van...

aleksej U wilt het hebben over mijn ontmoeting met baron en barones Wurmerhelm? Dat is heel eenvoudig. Als wij elkaar ontmoeten heeft de barones de gewoonte om als een stoomwals recht op mij af te stevenen. Als ik niet opzij zou springen, zou ze zo over me heen walsen. Dat wilde ik deze keer voorkomen, ik heb ook mijn eigenwaarde. Ik ging recht op haar af, maakte een buiging, met mijn hoed in mijn hand, en zei: 'Madame la baronne, j'ai l'honneur d'être votre esclave.' Bijna was ze doorgedenderd, maar ze slaagde erin tot stilstand te komen. De baron kwaakte – neemt u me niet kwalijk, maar hij kwaakt echt: 'Hé!' En nog een keer, twee keer zo hard en twee keer zo hoog: 'Hé!' En daarna: 'Sind Sie rasend?' En ik antwoordde: 'Jawohl.' En toen hij niet doorliep, zei ik nogmaals, met zo'n lange o als de Berlijners: 'Jawooohl.' Dat is alles.

generaal Staart u mij te grazen...?

aleksej Het spijt me vreselijk, generaal. Maar ik ben al een week of twee opeens doodnervus en prikkelbaar. Ik heb mezelf niet helemaal in de hand. Ik hoop dat de barones daar rekening mee wil houden als ik haar mijn verontschuldigingen aanbied.

generaal Genoeg, geen verontschuldig... niet compleet. De baron sprak tot mij in de roulette. Mij dwong ik tot vervoorontschuldigingen en mijn woord te verzekeren dat u terugwerkend bent niet een deel van mijn huis. Wij gaan scheiden... Hier hebt u het geld en afgerekend... Vaarheen. Ik heb de eer uw dienaar te verblijven.

aleksej Generaal, neemt u mij niet kwalijk, maar dit kan niet. U kunt zich helemaal niet voor mij niet verantwoordelijk verklaren. Ik ben uw huisleraar, niet uw zoon. U bent evenmin mijn voogd. Ik ben zelf handelingsbekwaam, in juridische zin. Ik ben vijfentwintig jaar en afgestudeerd aan de universiteit, ik ben van adel en hoor niet tot uw gezin. Ik ben niet van plan de baron te vergeven dat hij iemand anders

heeft aangesproken op mijn gedrag. Uiterlijk morgenochtend zal ik een formele verklaring van hem eisen voor het feit dat hij mij heeft gepasseerd, alsof ikzelf niet goed genoeg ben om me tegenover hem te verantwoorden.

generaal Waag het niet dit plan... tot de autoriteiten te wenden. U wordt gedeporteerd om herrie te schoppen. De rang van mijn baron...

aleksej In dit land wordt niemand opgepakt voor herrieschopperij voor hij herrie schopt.

generaal In godsnaam, Aleksej Ivanovitsj. O, mijn oppassende situatie is aan het spel. Ik ben terugwerkend beloftebereid tot

wederdienstneming. Met gagebehouding. U begrijpt in één woord...

Aleksej Ivanovitsj. Aleksej Ivanovitsj.

aleksej Generaal, het zal allemaal heel rustig en beschaafd verlopen.

wil af, maar loopt Astley tegen het lijf

astley U bent ontslagen?

aleksej U weet wat er is gebeurd? Van wie? Ik weet het al. Van juffrouw Polina. Zij heeft zich tot u gewend.

astley Uw ogen schieten vuur. Ik lees er wantrouwen in. U hebt niet de minste grond verdenkingen te uiten.

aleksej U hebt gelijk. Ik ben van streek. Nee, ik ben niet ontslagen. Nou ja, eerst wel, maar toen ik de generaal meedeelde dat ik baron

Wurmerhelm tot een duel zou uitdagen vanwege zijn beledigende veronderstelling dat ik onder voogdij van iemand anders zou staan, die gezag zou hebben over mijn vrije wil, raakte hij van slag, bond in en smeekte me weer in dienst te treden. Wat maakt de generaal zo bang?

astley Mademoiselle Blanche, die heeft een goede reden om een confrontatie met de baron en de barones te vermijden. Zij was hier twee jaar geleden ook al. Ik ook trouwens. Ze heette toen nog niet

Mademoiselle Blanche de Cominges en haar 'moeder' bestond nog helemaal niet. De 'markies' is nog maar heel kort markies, ik ken iemand die hem nog niet zo lang geleden onder een andere naam is tegengekomen.

Mademoiselle Blanche was hier in het gezelschap van de een of andere Italiaanse edelman met een historische naam, Barberini of zo. Ze beschikten over een schitterend rijtuig met prachtige paarden. Ze had veel geluk aan de speeltafel. Op een avond verspeelt zij een enorm

bedrag. De volgende ochtend blijkt de edelman verdwenen, met de paarden en het rijtuig, met achterlating van een stevige schuld in het hotel, die hij Mevrouw Barberini liet betalen, die opeens geen mevrouw Barberini blijkt te zijn, maar mademoiselle Zelma. Ze huilt en krijst het hele hotel bij elkaar, scheurt haar jurk stuk en krabt haar gezicht open. Dat maakte een buitengewone indruk op een Poolse graaf – alle Polen in het buitenland zijn graaf – en tegen het diner had ze zich al weer laten troosten.

Ze had een hele tijd veel geluk in het spel. Toen het wat minder werd, verdween de Poolse graaf even plotseling als de Italiaanse edelman. Nu kwam er niemand meer zijn arm aanbieden. Twee dagen later was ze alles kwijt. Toen zag ze baron Wurmerhelm naar haar kijken. Hij keek afkeurend, maar dat zag ze niet. Zij glimlachte op haar speciale manier naar hem en vroeg hem of hij honderd gulden voor haar op rood wilde zetten. Hij werd vuurrood. Dat zag de barones. Rood van woede, maar dat zag de barones niet. Die avond kreeg mademoiselle Zelma het verzoek om zich nooit meer in het casino te vertonen. Diezelfde avond heeft een familielid van mij haar met zijn rijtuig naar Spa gebracht. Nu speelt ze zelf niet meer, ze leent haar geld uit aan spelers, tegen een hoge rente en met hun onroerend goed als onderpand. Dat levert veel meer op. Vermoedelijk speelt ze onder een hoedje met die markies. U begrijpt waarom ze graag generaalsvrouw wil worden. Om van de casinopolitie niet meer van die verzoeken te kunnen krijgen om te verdwijnen. Tot ze getrouwd is, wil ze in geen geval in negatieve zin de aandacht trekken van de baron en de barones.

aleksej Maar als u dit allemaal al wist, waarom hebt u dat dan niet aan Polina verteld? Dan zou zij weten wat voor vlees zij in de kuip heeft.

astley Ik ken juffrouw Polina nog maar net.

aleksej *nadenkend* De markies heeft haar beslist geld geleend. En dat terwijl ze een afkeer voor hem voelt, hem minacht, misschien zelfs haat.

astley Wij kunnen ons soms gedwongen zien relaties te onderhouden met mensen die we haten. Ze is de stiefdochter van de generaal. Toen haar moeder stierf, kreeg zij de zorg voor de twee kinderen die haar moeder met de generaal had gekregen.

aleksej Natuurlijk, dat is het. Ze blijft om hun belangen te verdedigen, misschien nog wat brokjes van het vermogen voor ze te redden. Als

grootmoeder sterft, krijgt Polina een bruidsschat. Dan kan ze de markies terugbetalen. En dan... werpt ze zich meteen in zijn armen. Zo zijn vrouwen. De meest trotse worden de meest banale slavinnen. Polina is alleen maar in staat om hartstochtelijk te beminnen. Kijk maar naar haar: ze is voorbestemd, getekend, gedoemd. Ze is in staat tot elke gruwel en tot elk offer.

baboulinka *uit de verte* Aleksej Ivanovitsj!

aleksej Ik word geroepen.

baboulinka *dichterbij* Aleksej Ivanovitsj!

aleksej Ik word geroepen.

baboulinka *op, in een rolstoel* Heregod, wat een sukkel. Aleksej Ivanovitsj!

aleksej Heregod, grootmoeder!

astley Wie?

aleksej Antonida Vasilevna Tarasjevitsjeva.

astley Hè?

aleksej De tante van de generaal. Iedereen noemt haar grootmoeder.

astley De baboulinka.

aleksej Ze heeft geen benen.

astley Ik dacht dat ze dood zou zijn.

aleksej Ze overleeft ons allemaal.

astley Ja.

aleksej O mijn God, de generaal. Wat nu?

baboulinka Wat sta je me daar nou aan te gapen? Zou je me niet eens behoorlijk begroeten? Of ben je daar te goed voor geworden. Zie je dat? Ze kijken me aan of ik uit de dood ben opgestaan. Ze hadden me al begraven. En maar telegrammen sturen. Is ze al dood? Is ze al dood?

aleksej Grote genade, nee, Antonida Vasiljevna, waarom zou ik u dood wensen. Maar ik wist niet... het is zo... onverwacht. Hoe komt u...

baboulinka Gewoon in de trein gestapt. Daar zit je rustig. Het is mooi hier. Zijn ze allemaal thuis? Wie is dat?

aleksej Mister Astley. Een Engelsman. Een reiziger. Een goede kennis van me. Hij kent de generaal ook.

baboulinka Een Engelsman. Daarom doet hij zijn mond niet open. Ik mag ze wel, die Engelsen.

Alle anderen op, ze wilden net gaan rijden. stilte

baboulinka Nou, hier ben ik dan. Jullie wilden toch weten of ik dood was? En of ik jullie mijn geld al had nagelaten?

generaal Antonida Vasiljevna, tantetje...

baboulinka *wijst op Blanche* Wat is er dat voor een?

aleksej Dat is mademoiselle Blanche de Cominges, zij woont ook in dit hotel. Met haar moeder.

baboulinka Is ze getrouwd?

aleksej Nee, ze is nog niet getrouwd.

baboulinka Is ze leuk?

aleksej U bedoelt?

baboulinka Bonjour.

blanche Bonjour, madame.

baboulinka Ah, ze stelt zich aan! Ze slaat haar ogen neer en doet beleefd. Je ziet meteen wat dat er voor eentje is. Een soort toneelspeelster. *tot de generaal* Ik heb kamers genomen op de eerste verdieping. We worden dus burens. Ben je daar blij mee?

generaal Geloof u in de verzekering van rechtop de vreugde... We waren zo gerust door de verrichtingen van uw ziekte, onze hoop was onherstelbaar...

baboulinka Je liegt weer. Je liegt altijd.

generaal Hoe kunt u onverwacht zwakgezond uw reis ondernemen? We zijn zo blij, we zijn zo blij...

baboulinka Hou maar op. Je kletst maar wat, zoals gewoonlijk. *ziet Polina* Dag, Polina. Wat doe jij hier?

polina Dag, grootmoeder. Bent u lang onderweg geweest?

baboulinka Zij stelt tenminste een verstandige vraag. Weet je, ik lag maar in bed en de dokters bleven maar met me bezig en toen heb ik ze allemaal weggestuurd en de koster van de Sint Nicolaaskerk laten komen. Die heeft ooit met hooi een vrouw genezen die dezelfde ziekte had. Nou, na twee dagen begon ik helemaal te zweten en toen stond ik op. Ik besloot meteen om hier te gaan kuren. En de hele familie maar jammeren: 'Dat redt u nooit, dat redt u nooit!' Nou, het was in een dag geregeld en vorige week vrijdag ben ik vertrokken. In een aparte wagon. *tot de generaal* En waar betaal jij je kamers van, vaders? En al die telegrammen met maar één vraag: 'Is ze al dood? Is ze al dood?' Je hebt alles toch beleend? En die markies krijgt toch een bak geld van je,

niet? Ik weet alles hoor.

generaal Tantetje... mijn staat verkeert zonder toezicht in het onoverstijgen van mijn middelen.

baboulinka Jouw uitgaven gaan je middelen niet te boven? Je zult je kinderen ook wel hebben leeggeplunderd, voogd! Nietwaar, Polina?

Nou, van mij krijg je geen cent, als je dat maar weet.

generaal Uw radeloze woorden... weten niet meer...

baboulinka En je zit zeker de hele dag aan de roulette.

generaal Ik met mijn ontzettende aanzien...

baboulinka Je liegt. Je liegt. Nee, van mij krijg je geen cent. Ik ga kijken wat dat is, die roulette. Vandaag nog. *bekijkt Polina* Van jou, Polina, zou ik wel kunnen houden. Jij bent een prachtmeid, de beste van allemaal. Maar jij hebt een karaktertje... oef! *tot de generaal* Nou, hoe zit het, ben je nog boos?

generaal Nou, nee, dat valt tegen.

baboulinka Je liegt, je liegt. Polina, jij moet me vertellen wat hier allemaal te zien is. *tot de generaal* Kan ik Aleksej Ivanovitsj zolang van je lenen? Hij moet me hier alles laten zien. Vooruit, naar de roulette.

generaal Maar tantetje, moet de reis niet uitrusten?

baboulinka Uitrusten? Ik heb net vijf dagen gezeten! *tot de generaal*

Nee, jij hoeft niet mee, ik heb genoeg aan Polina en Aleksej Ivanovitsj.

En mister Astley, wil die ook meegaan? Dat is een goed mens. *op weg, met Aleksej, Polina en Astley*

baboulinka *stopt bij een schilderij* Wie z'n portret is dat?

aleksej Geen idee, grootmoeder.

baboulinka Wat, weet je dat niet? Van wie is het?

aleksej Van het hotel.

baboulinka Nee, sukkel, wie heeft het gemaakt?!

aleksej *kijkt* Gregor Kurttag.

baboulinka Wie is dat?

aleksej Geen idee, grootmoeder. Hij is dood, denk ik.

baboulinka O. Wie dood is, kan je vergeten. Idioot. Polina, kom hier. Waarom kijkt ze scheel?

polina Omdat die vrouw scheel keek, denkt u niet, grootmoeder?

baboulinka En waarom hangt het hier?

polina Omdat ze familie is van de eigenaar, denkt u niet, grootmoeder?

baboulinka Twee domme vragen, twee slimme antwoorden. *tegen Aleksej* Wie is die vrouw die daar loopt?

aleksej Een Franse barones. Ze gaat elke dag om één uur naar het casino, speelt precies een uur en wint altijd.

baboulinka Polina, ga naar het hotel en zeg dat ze mijn bed opmaken met mijn beddengoed. Zorg dat ze dat beeldje van Dresdens porselein uit mijn zitkamer weghalen. En vraag wat die tapijten in mijn slaapkamer kosten en waar ze worden geweven.

polina Ja, grootmoeder. *af*

baboulinka Hoe heten die bergen?

aleksej De zeven heuvelen.

baboulinka Zitten daar arenden?

aleksej In heuvels zitten geen arenden, denkt u niet, grootmoeder?

baboulinka Je begint het te leren, jongen.

Een bar. Karl Verlon en Egon Cordia. Ze zijn allebei aan de whisky. Karl heeft iets meer op dan Egon, of kan er minder tegen.

karl Vorige keer was ik dolenthousiast. Nu doet het me eigenlijk niks. Ondernemer van het Jaar. Jij en Petra doen het werk, ik ben alleen de profeet. De baggerprofeet.

egon Maar dan wel een die in eigen land geëerd wordt.

karl Ik snap het gewoon niet. Dat ik Chief Executive Officer van de grootste baggercombinatie van Europa ben, ik kan het me eigenlijk niet voorstellen. Ik weet geen barst van bagger. Ik weet een boel van belastingen, daarvoor ben ik opgeleid. Ik ben de belastingman.

egon De belastingdienst is ook dol op je. Toen je bij ons kwam werken, betaalden we binnen een jaar de helft minder belasting.

karl De centenman dan. Net als mijn vader. Financieel directeur van een import-exportfirma was die, van technische apparaten, eentje die allerlei soort kleine bedrijven overnam. Zelfs een verzekeringsbedrijf hadden ze! Er werd altijd een beetje op hem neergekeken, door de ingenieurs. Hij ging maar over de centen. 'Zorg dat je zelf de baas wordt', zei hij altijd tegen me. Hij ging met pensioen en drie jaar later was die zaak failliet. Omdat niemand van die geweldige financiële constructies kon bedenken als mijn vader. Alleen het pensioenfonds bleef overeind. Dat beheerde mijn vader. Het had nooit één aandeel van het eigen bedrijf gekocht!

egon Net als dat pensioenfonds van ons!

karl Precies.

egon Jij zegt toch altijd: 'Geld doet er niet toe. Macht doet er niet toe. Succes is het enige dat telt.'

karl Ja.

pauze

Egon, jij bent mijn vriend. Ik mag je toch mijn vriend noemen, hè?

egon Eh... ja. Natuurlijk.

karl Ik moet ermee stoppen, Egon. Mijn enige bijdrage aan EBM is mooie praatjes verkopen. Toch? Jij en Petra doen het werk. Het klopt gewoon niet. Het bedrijf is me volledig vreemd. Het doet me niets,

baggeren. Het is ook te groot voor me geworden. Ik houd al die ballen niet meer in de lucht. Binnenkort laat ik er één vallen en vliegt alles uit mijn poten. Ik hoor niet bij de grote jongens.

egon Laat Petra het dan doen. Die wil wel.

karl Petra? Nooit! Hoor je? Nooit. Nooit! Dan is ze niet meer te stoppen. Nooit!

pauze

Nee, jij moet me opvolgen. Jij bent een baggerman.

egon *moet echt lachen* Ik? Ben je gek? Ik weet niks van geld. Dan zijn wij over drie jaar failliet, net als die zaak van je vader. Weet je wie dit bedrijf zou kunnen leiden?

karl *trapt erin* Nou?

egon Jij.

karl *geneert zich* Oké. Oké. Goed. Maar dan moet jij vicepresident worden.

egon Oké. Oké. Goed.

cynthia *komt binnen* Vliegtuig had vertraging. Gefeliciteerd met de koersstijging, ze staan op 36,5 zag ik net. Ze zien het wel zitten, hè, dat jullie die Maleiers hebben overgenomen. Negen procent in twaalf dagen! Jij kan er wat van. Jullie zitten het te vieren, zie ik. Toe maar, Blue Label. Ik heb ook wat te vieren. Een paard van mij, Karel de Vijfde, ja, inderdaad, naar jou genoemd, Karl...

Karl snapt het niet...

cynthia Karel V, heeft de Grote Prijs van Macao gewonnen.

karl *springt op, omhelst haar, zoent haar op beide wangen, dan vol op haar mond* Geweldig, gefeliciteerd.

Men schenkt drie glazen Johnnie Walker Blue Label in.

cynthia 'k Ben wel één miljoen afgevallen.

Karl snapt het niet.

cynthia Acht jaar geleden heb ik een fokkerij in Saoedi-Arabië overgenomen. Ik laat ze allemaal zelfstandig, die fokkerijen, net als jij, alleen financieel niet, net als jij, neem ik aan, maar die Saoedische fokker heb ik ertoe verleid om een van zijn tophengsten met een van mijn topmerries te kruisen. Die fokker van mij verwachtte daar wonderen van. Ik beloofde hem 1 miljoen dollar als één van de nakomelingen ooit een van de Grand Slam-races zou winnen. Ik ben hem de cheque

persoonlijk gaan overhandigen. Proost!

karl Bingo. Een extra bonus. Proost! *wordt steeds fysieker in zijn enthousiasme*

cynthia Een bonus? Ik geef geen bonussen. Mij te link. Gewoon handel. Hé, ik heb kaarten voor de première van die nieuwe Star Wars. Zin om mee te gaan?

karl Wanneer is dat?

cynthia Nu.

karl Goed.

Ze slaan de rest van hun whisky achterover, trekken hun jassen aan en gaan.

egon Veel plezier.

parallelsène

De generaal en Mademoiselle Blanche zijn achtergebleven. Polina heeft zich bij hen gevoegd. Tijdens de volgende scène reageren zij op (het verslag, de beelden van) wat zich in de speelzaal afspeelt. Improvisatie. Onder meer is te horen:

generaal Victorie! Victorie!

blanche Het geluk lacht haar toe. Ze zet het naar haar hand!

generaal Verloren zult u die verliezen. Verloren! Verloren!

blanche De kansen keren, de kansen keren. Absoluut, altijd.

*In de speelzaal. Baboulinka. Aleksej.
Astley volgt de gebeurtenissen van een afstand.*

Baboulinka zit aan de speeltafel. Ze bekijkt enige tijd het spel en de spelers.

baboulinka fluisterend Hoe weten ze van wie het geld is?

aleksej ook fluisterend Daar let de croupier op. Die met de krullen. Die het balletje gooit. Die is van de bank. De speelbank, de eigenaar van het casino. En er zijn natuurlijk een heleboel getuigen. Soms ontstaat er ruzie. Er is ook politie. In burger. Wie wordt betrap, gaat meteen de gevangenis in.

baboulinka nog steeds fluisterend Heel goed. Heel goed. En wie is die jonge man daar? Hij is aan het winnen. Moet je die hopen goud zien en dat geld. Moet je hem zien graaien. Hij wint weer! En maar harken. Moet je kijken hoe bleek hij is. Zie je zijn handen trillen? Zijn ogen schitteren! Hij wint weer! Zeg hem dat hij ophoudt. Schiet op. Hij moet ophouden, zo meteen verliest hij alles. Hoeveel heeft hij gewonnen?

aleksej nog steeds fluisterend Veertigduizend gulden, zeggen ze.

baboulinka nog steeds fluisterend Zeg hem dat hij moet stoppen.

Vooruit, ga het hem zeggen.

aleksej nog steeds fluisterend Ik kan hier niet weg.

baboulinka luid roepend, tot de jongeman Stop! Stop! Ga weg! Ga weg! Ophouden jij!

aleksej nog steeds fluisterend Je mag hier niet roepen, grootmoeder. Dan sturen ze ons weg. Dan kunt u niet spelen.

baboulinka blijft verder fluisteren Die man is verloren. O, wat een stommeling. Ik kan het niet aanzien. Wat een uilskuiken. Ik word er niet goed van. Hè, wat is die zéro?

aleksej Gewoon. Nul.

baboulinka Nee, sukkel, die daar, met die krullen, die de baas is, de belangrijkste, die riep net 'zéro' en nou pakt hij alles wat op tafel ligt. Zo'n hele berg, hij heeft het allemaal gepakt.

aleksej Als hij op zéro komt, op nul, dan wint de bank. Die man is van

de bank.

baboulinka En als ik nou op die zéro zet en het balletje komt op zéro?
aleksej Dan krijgt u vijfendertig keer wat u hebt ingezet.

baboulinka Waarom zetten die sukkels dan niet allemaal op zéro.

aleksej Omdat de kans dat het balletje op zéro komt, maar heel klein is:
maar een op zesendertig.

baboulinka *pakt honderd gulden uit haar portemonnee* Hier, inzetten.
Op die zéro.

aleksej Grootmoeder, zéro is net uitgekomen, die zal echt niet meteen
weer uitkomen.

baboulinka Je liegt. Schiet op, inzetten!

aleksej Grootmoeder, alstublieft, zéro zal waarschijnlijk de hele dag niet
meer uitkomen. Vorige week is zéro drie dagen achter elkaar niet
uitgekomen. U zult verliezen.

baboulinka Onzin, onzin. Wie bang is voor de wolf, moet het bos niet
ingaan. Schiet op. Inzetten.

aleksej *doet dat. Het wordt zesendertig.*

baboulinka Wat, zesendertig? Vooruit, inzetten, inzetten.

*Aleksej doet dat. Er komt weer een ander nummer uit. Zo gaat het nog
vijf keer. Ze roept dan steeds: 'Wat weer niet? Inzetten! Inzetten! Aleksej
zet weer in. Tenslotte:*

baboulinka Wat weer niet? Dat verdomde zérootje. Inzetten. Al blijf ik
erin, ik blijf inzetten op zéro. Het is jou geld niet, Aleksej Ivanovitsj, zet
tweehonderd gulden tegelijk in!

Zéro komt uit.

Zie je wel! Zie je wel! Ik zei het toch? Ik zei het toch? Hoeveel krijg ik
nou?

aleksej Zevenduizend gulden, grootmoeder.

baboulinka Precies! Waar blijven ze nou? Ze moeten betalen. Waar
blijven ze nou, die oplichters. Wel graaien, maar niet geven, hè?

aleksej Geduld, geduld, grootmoeder. Als iemand zoveel wint, komt er
iemand speciaal van de bank om het uit te betalen. Kijk maar.

*Er komt inderdaad iemand met een verzegelde rol van vijftig
goudstukken en twintig losse.*

baboulinka Geef die vijfduizend maar hier. Inzetten de rest. Meteen.

aleksej Maar waarop, grootmoeder.

baboulinka Op zéro natuurlijk. Zéro. Nog eens op zéro. Zoveel mogelijk op zéro. We hoeven niet zuinig te zijn.

aleksej Denkt u toch na, grootmoeder. Zéro komt soms in geen tweehonderd keer uit. U gaat uw hele kapitaal verliezen. Ik verzeker het u.

baboulinka Je liegt! Je liegt. Zit niet te zwetsen! Inzetten! Vooruit, inzetten! Ze gaan al inzetten. Zit niet te teuten, snel.

aleksej Op zéro is twaalfhonderd gulden het maximum. Op die andere nummers vierduizend. Ik heb twaalfhonderd ingezet.

Ze verliezen.

baboulinka Nog eens, nog eens.

Ze verliezen nog vijf keer.

baboulinka Vooruit, nog een keer.

Ze winnen.

baboulinka Zie je wel? Zie je wel? Hoeveel heb ik nou gewonnen?

aleksej Tweeënveertigduizend gulden, grootmoeder.

baboulinka Genoeg. Hier, honderd voor jou. Naar huis. Rijd me weg.

Ze wordt omzwermd door mensen die haar gelukwensen. Ze deelt her en der geld uit.

En, Aleksej Ivanovitsj, heb jij je geluk al beproefd aan de roulette? Je ogen brandden van verlangen, daar aan de speeltafel. Ik heb het gezien, vadertje, ik heb het gezien.

aleksej Ik ga het nog proberen, grootmoeder, ik ga het proberen.

baboulinka En meteen op zéro zetten, meteen op zéro. Hoe groot is je kapitaal?

aleksej Maar tweehonderd gulden, grootmoeder.

baboulinka Hier, ik leen je vijfhonderd. Vooruit, schiet op, ik ben uitgehongerd, we gaan meteen aan tafel, dan ga ik even liggen en dan meteen weer naar het casino.

aleksej Wilt u meteen weer gaan spelen?

baboulinka Wat dacht je dan? Dat jullie hier maar zitten te verzuren.

aleksej U zult verliezen, grootmoeder. U zult verliezen.

astley De kansen keren, madame, de kansen keren. Absoluut, altijd.

Het kantoor van EBM. Petra en Egon zijn iets te vroeg voor de vergadering van de Raad van Bestuur.

petra *is natuurlijk weer anders gekleed* Jij bent lang weggeweest. Problemen?

egon Straks. Nog nieuws?

petra Karl en Gloria zijn uit elkaar.

egon Ja.

petra Ik kwam Gloria een paar dagen ervoor tegen, op een veiling. 'Ik ga de zinkende baggerschuit verlaten', zei ze.

egon Karl is toch meer een goudzuiger, niet?

petra Zij, zij is een goudzuiger. Zij krijgt de villa en dertig miljoen in contanten.

egon De villa? Waar moet hij dan heen?

petra Hij heeft al een stal.

karl *komt binnen, één brok dynamiek* Egon, jij hebt een probleem. Brandt los.

egon Ik ben de dochters afgeweest. De laatste etappe was Italië, de ABI. Ze hebben zes jaar geleden de sterk vervuilde haven van Messina uitgebaggerd en het zeer giftige slib in plaats van het te reinigen, waarvoor ze werden betaald, doodleuk in de golf van Messina gedumpt. Godzijdank was dat voor de overname, dus ons kunnen ze de gevangenis niet ingooien. Maar een paar weken geleden werden ze opnieuw benaderd: de scheepvaart had problemen in de Straat van Messina. Tegelijk beklagden de vissers zich in de kranten over hun geringe vangsten. Toen ging er bij iemand een bel rinkelen. Zou het slib door de sterke stroming soms van de Gólf de Straat van Messina ingezogen zijn? Onze mensen hebben in het geheim monsters verzameld en ja, hoogstwaarschijnlijk gaat het om het slib uit de haven. Tot nu toe is de link tussen het uitbaggeren van de haven van Messina en het 'verzanden' van de Straat van Messina nog niet gelegd, maar daar kan je op wachten. De vraag is: moeten we de opdracht aannemen? Als het dan uitkomt, is er een dubbel schandaal, dan hebben we twee keer verdiend aan hetzelfde slib.

karl Wat denk jij? Aannemen, neem ik aan?

egon Natuurlijk. Als de concurrentie offerte mag maken en ontdekt dat het om giftig slib gaat, hebben we de poppen helemaal aan het dansen.

karl Zo snel mogelijk aannemen en zo snel mogelijk uitvoeren.

Desnoods moeten de andere EBM-maatschappijen baggerschepen vrij maken. Het slib naar Rotterdam brengen om het daar te laten reinigen. Godzijdank zijn wij de enigen die dit soort slib zo snel en zo goed kunnen reinigen. De zoveelste Cordia-vinding. Niks zo winstgevend als het milieu. Op de scheepspapieren zetten dat het om bouwzand gaat. Zorgen dat er geen Europese aanbesteding komt door het als een vervolgorde te laten aanmerken van die havenorde. Dat zullen ze daar wel weten, hoe dat moet. Het reinigen uiteraard niet nog een keer in rekening brengen.

egon Oké. Geef ik door. En dan ga ik linea recta naar huis.

karl Ja. Familieman. En zo gauw de klus geklaard is, vliegt de directie eruit.

egon Oké. *af*

petra Je zet er vaart achter. Heb je haast?

karl Hoezo?

petra Niks. Zomaar.

Buiten de speelzaal. Aleksej en Astley. Later de Generaal en Blanche.

aleksej Zoals ze nu is, gaat ze alles tot de laatste cent verspelen. En dan is het gebeurd, dan wordt het vonnis van de generaal getekend. Het huwelijk gaat niet door en de markies legt beslag op alles wat de generaal nog bezit. *pauze* En ik sta op straat, met maar tweehonderd gulden op zak, ver weg in een vreemd land, zonder werk en zonder middelen van bestaan, zonder hoop, zonder vooruitzichten en... het doet me niks. Ik kijk alleen maar verwachtingsvol uit naar de ontknoping. Die zal onweerstaanbaar komisch zijn. Over Polina, over haar zit ik in. Nee, niet over wat haar te wachten staat, maar waar zij heen gaat, in wiens klauwen zij zal vallen.

De generaal en Mademoiselle Blanche komen op Aleksej afsteveneren, mademoiselle Blanche met nauwelijks onderdrukte woede, de generaal zenuwachtig, zielig.

generaal Aleksej Ivanovitsj, staat u mij de mededeling te verwaardigen, dat in één woord het optreden mijn gezin vervreemd, uitermate vervreemd.

blanche U bent gewaarschuwd. Als u het waagt de generaal te ruïneren... U moet heel goed weten, u zult zijn gezin ruïneren, zijn kinderen, niet hem. Hem niet.

aleksej Maar hoe dan, hoe ruïneer ik de generaal dan, en zijn gezin?

blanche Doe me een plezier, zeg! U werpt zich op als de steun en toeverlaat van die verschrikkelijke ouwe gek. Ze gaat verliezen, ze gaat al haar geld tot de laatste cent verspelen! Doe niet zo onnozel, u hebt toch zelf gezien hoe ze speelt? Als ze begint te verliezen, komt ze niet meer achter die tafel vandaan, uit koppigheid, uit kwaadheid, en ze zal doorspelen en doorspelen, en ze zal het nooit meer kunnen terugwinnen, en dan... en dan... *begint bijna te huilen*

generaal Aleksej Ivanovitsj, spaar ons, spaar ons...

aleksej Maar hoe dan generaal, hoe dan?

generaal Weigeren. Weigeren. Meegaan. Weigeren.

aleksej Dan vindt ze een ander.

blanche Nee, laat hem maar meegaan. *verandert opeens totaal van*

stemming en houding, loopt op hem toe, met een betoverende, kinderlijke glimlach, een schalkse, smekende blik en een lieve, verleidelijke stem Aleksej, wees alsjeblieft zo goed... wij buigen ons diep voor je. *ernstig, eerlijk, open, heel dicht bij hem* Jij bent de enige die ons kan redden. Wij smeken je, help ons.

polina *op* Neem me niet kwalijk. Grootmoeder heeft mij opdracht gegeven Aleksej Ivanovitsj onmiddellijk op te sporen. Ze is kwaad.

aleksej Ze zou toch gaan rusten?

polina Ze kon niet in slaap komen, lag maar te draaien, en toen stond ze opeens op en belde om haar rolstoel. Ze wacht al op het bordes. Ze wil naar het casino.

blanche *heeft haar houding tegenover hem niet veranderd* Doe je best, Aleksej.

af, met de generaal

baboulinka *op* Waar zat je? Wat heb je uitgevoerd?

aleksej De generaal moest me spreken.

baboulinka Over mij. 'Hou d'r tegen, die ouwe gek. Aleksej Ivanovitsj, hou d'r tegen!'

aleksej Maar grootmoeder, denkt u nou echt dat ik u iets ga verbieden? Ik ben toch de outchitel van zijn kinderen, niet die van u.

Nog steeds het kantoor van EBM. Petra Sitniakovski en Karl Verlon.

karl Hoe staat het met die side-letters? Hebben wij die doorslaggevende stem nou eindelijk. Hebben die directies getekend?

petra Nee, dat schiet niet op.

karl Waarom doet die Verdurmen verdomme ook zo moeilijk?

petra Laat maar. Dat lukt niet. Ik heb het al opgelost. Ik heb voor elk van die zeven bedrijven nog een tweede side-letter opgesteld. In de eerste staat dat wij de doorslaggevende stem hebben. Die gaat naar Andrea. Zodat zij de jaarcijfers goedkeurt. In de tweede staat dat wij erkennen dat het toch niet zo is, dat we die doorslaggevende stem niet hebben. Die tweede blijft geheim. Die verdwijnt in mijn kluis. Daarvan weten alleen wij tweeën.

pauze

karl *reageert niet*

petra Ik ben alvast begonnen die zeven directies te overtuigen. Drie hebben de beide side-letters al getekend. *haalt ze te voorschijn* Hier zijn ze.

karl Knudson ook?

petra Ja. De Italianen en de Polen ook. Van die vier andere bedrijven kunnen we er twee voor 100% kopen. Die zijn maar klein, dat kan cash. Zijn we daar meteen ook van het probleem af. Blijven er nog twee over. Als jij deze brieven vast parafeert...

karl Ze kunnen ons chanteren.

petra Wij hen ook. Ze weten wat ze doen. Ik heb dat in de begeleidende brief natuurlijk precies uitgelegd.

karl En als het fout gaat?

petra Het gaat niet fout. Ik win altijd.

karl Ja?

petra Jij dan niet? Karl, kom op. Toen jij nog op mijn stoel zat, had jij het lef om miljarden te investeren in Onderzoek en Ontwikkeling, alleen maar omdat jij in het genie van Egon Cordia geloofde. Omdat jij zag dat zijn patenten een heel krachtige winstmotor konden worden. Jij wist jouw baas toen er bovendien van te overtuigen dat wij zelf die Cordia-zandzui-

gers moesten gaan bouwen en om die schepen alleen voor onszelf te bouwen, omdat jullie dan iedereen eruit konden concurreren of overnemen. En toen jij zelf de baas werd, had je toen het lef niet om weer miljarden te investeren in Onderzoek en Ontwikkeling, om zuiveringsinstallaties voor slib te bedenken, omdat je nog steeds in het genie van Egon Cordia geloofde en we daarmee wereldleider konden worden? En bedacht jij toen niet dat we zelf een proeffabriek moesten bouwen? En heb je niet weer gelijk gekregen? En is er één overname mislukt?

karl Niet slecht. Jij moest maar minister-president worden. Geef maar.
tekent de brieven

andrea *komt binnen* Stoor ik? Karl, kan ik je even spreken?

karl Nu niet, Andrea. Ik moet met mijn 'poppedotje' naar een modeshow. Daar is ze gek op. Trouwens, we hebben ons verloofd. Ja, Cynthia Raleigh en ik gaan trouwen. Over een paar maanden. In een particulier wildpark in Zuid-Afrika. Je kunt er alleen te paard komen. En ik verwacht jullie daar allemaal. Wie verstek laat gaan, vliegt eruit.
petra *tegen Andrea* Wij huren wel een helikopter, hè?

parallelsène

De generaal en Mademoiselle Blanche en Polina blijven weer achter. Als Baboulinka weer gaat spelen, reageren zij weer op (het verslag, de beelden van) wat zich in de speelzaal afspeelt. Improvisatie.

De speelzaal. Baboulinka. Aleksej, Polina, Astley.

baboulinka Vooruit. Inzetten. Meteen. Op zéro. Het maximum.
Twaalfhonderd gulden.

aleksej *doet dat*

baboulinka *verliest* Inzetten.

aleksej *doet dat*

Dit herhaalt zich nog tien keer.

baboulinka Hoeveel hebben we verloren?

aleksej Dit was de twaalfde keer. Veertienduizendvierhonderd gulden.

Zouden we het voor vanavond maar niet...

baboulinka Houd je mond. Inzetten op zéro. Het maximum. En duizend op zwart.

Zwart komt uit, ze wint duizend gulden.

Zie je wel, zie je wel? Doorgaan, doorgaan. Inzetten, op zéro en zwart.

Het maximum.

Ze verliest weer vijf keer.

Laat die kleine, gluiperige zéro naar de hel lopen. Zet vierduizend op rood.

aleksej Grootmoeder, dat is te veel. U hebt al bijna tachtigduizend gulden verloren.

baboulinka *geeft hem een zijwaartse klap* Mond dicht. Inzetten.

Zéro komt uit.

Vadertje! Nou is die verdomde zéro wel uitgekomen. Dat kreng, dat vervloekte kreng! Dat komt door jou! Het komt allemaal door jou! Jij hebt me omgepraat.

aleksej Grootmoeder, ik heb u aangeraden om ermee te stoppen! Hoe kan ik weten wat uw kansen zijn.

baboulinka Kansen? Ik zal je met je kansen! Uit mijn ogen!

aleksej Zoals u wilt, grootmoeder, goedenavond. *staat op en loopt weg*

baboulinka Aleksej Ivanovitsj! Aleksej Ivanovitsj! Blijf hier! Waar ga je heen? Hé, wat is er, wat is er? Wees nou niet boos, idioot. Toe, blijf nog even! Toe, niet boos zijn. Ik ben zelf een idioot. Toe, zeg wat ik moet doen, waarop ik in moet zetten.

aleksej Ik ga u niet voorzeggen, grootmoeder, dan geeft u mij de schuld. Speelt u zelf maar, ik zet wel in.

baboulinka Zo, zo! Goed, zet nog vierduizend gulden op rood. *pakt haar portefeuille* Hier, mijn portefeuille, er zit twintigduizend gulden in. aleksej Grootmoeder, zulke enorme inzetten...

baboulinka Al blijf ik erin, ik ga alles terug- winnen. *verliest* Inzetten, inzetten. Vierduizend op rood. Inzetten. *wint* Zie je wel, zie je wel. Nog eens vierduizend. *verliest* Nog eens vierduizend. *verliest* Nog eens vierduizend. *verliest* Nog eens vierduizend. *verliest* Nog eens vierduizend.

aleksej We hebben geen geld meer, grootmoeder, alles is op. Meer dan honderdduizend gulden. In uw portefeuille zitten alleen nog vijfprocent-obligaties en een paar wissels.

baboulinka Is hier een wisselkantoor? Thuis zeiden ze dat je hier al je bankpapieren kunt verzilveren.

aleksej Maar tegen een heel slechte prijs. U zult er duizenden op verliezen!

baboulinka Onzin, dat win ik wel terug. Ga wisselen. Vlug.

aleksej *gaat*

generaal *op, met Blanche in zijn kielzog* Stoppen, stoppen. Niet toerekenen, niet toerekenen. Gedachtenverstoring naar de curatele. Doordringen tot gerechtsvervoeging en ik moet ondertoezichtstelling, wegens doorgedraaid, doorgedraaid vermogen en aderlaten erfverlaten, baboulinkabloed stroomt hoogstepersoonlijk mij alleen. Gerechten bankcasino, dagenlang vannacht, de teruggestorte nulgeld. Nulgeld terug. Nulgeld terug. Nulgeld terug. Familieschande! Moskouschande. Ruslandschande. Politie! Politie! Politie! Kleinkrijgen, oudjes. In Rusland, kleinkrijgen oudjes. Klein, heel klein. Weg. Weg. Weg.

aleksej *op* Alstublieft. Tien procent van de nominale waarde!

baboulinka Wat? Rovers. Oplichters. Dieven. Ik ga naar het gerecht. Ik heb de nota. Maar eerst spelen. Laat ze erin stikken, in hun geld. Verdelen zal ik ze. Onder mijn hak verpulveren. Gerechtig. Maar eerst spelen. Spelen. Ik ga nooit meer op zéro inzetten en ook niet op rood. Nooit, nooit, nooit, hoor je? Hup, hup, hup. Hoor je? Vlug, vlug, vlug.

aleksej Grootmoeder, u moet niet zo veel tegelijk inzetten. Dan hebt u

meer kansen om te winnen.

baboulinka *luistert nu naar Aleksej, zet vierhonderd gulden in, wint* Zie je nou, als we nu vierduizend hadden ingezet, had ik gewonnen, gewonnen. Vooruit, Aleksej Ivanovitsj, volle kracht vooruit. Vierduizend op zwart. *Ze verliest.* Nog een keer, inzetten. *Ze verliest.* Ga door. *Ze verliest nog vijf keer.*

aleksej Alles is weg.

baboulinka Op. Meer dan honderdduizend gulden. *pauze* Naar huis. *Ze vertrekken.*

baboulinka Hoe laat gaat de trein?

aleksej Over drie uur. Om half elf.

baboulinka Hè, wat rot. Hier, ik heb nog twee obligaties. Ga die inwisselen. Anders heb ik niet eens genoeg geld voor het hotel en de trein.

aleksej *af*

baboulinka Polina, vooruit, inpakken. Vraag ze om de rekening.

polina *af*

generaal Naar Moskou! Naar Moskou! Naar Moskou! Waarom?

baboulinka Bemoei je d'r niet mee.

aleksej *op*

baboulinka *tegen Blanche* Wat doe jij hier, gans? Ik had je toch gezegd te verdwijnen.

blanche Diantre! Ik heb de eer u adieu te zeggen. Al zal God nog even moeten wachten. *draait zich teatraal om* Die wordt honderd, mon général! *af*

baboulinka Generaal! Dat heeft nooit één dag gevochten. Mijn man, die was generaal. Je hebt het nooit verder geschopt dan kolonel. Jou hebben ze generaal gemaakt onder de voorwaarde dat je ophoepelde. Smeer hem. Niks krijg je van me, helemaal niks. *af*

aleksej Moge God haar mooie dromen schenken.

generaal Alles is vermarkiest. Rattenarm. Ik ben zevenhonderd frank. *af*

Bij Cynthia Raleigh thuis. Cynthia, Karl.

karl Ik heb een verrassing voor je. *haalt een langwerpige envelop te voorschijn*

cynthia We vliegen nu naar Chamonix en gaan morgen een dagje skiën.

karl Had gekund. Maar ik vlieg morgen naar Canada. 't Is ook iets groter. Ik wil Amberlane overnemen. Een grote baggeraar aan de Westkust van Canada. En die van de Verenigde Staten. Een raspaardje. Zoiets als jij. Het wordt mijn laatste grote slag. Daarna houd ik ermee op. Ik ben naar de notaris geweest. Ik heb hem een contract laten opstellen dat de extra eenmalige bonus die ik voor deze overname krijg én de verhoging van mijn gewone, jaarlijkse bonus, die door deze overname ook zal stijgen omdat hij aan de groei van de winst is gekoppeld, dat die voor jou zijn. Ik heb het ondertekend. Alsjeblieft.
heel lange stilte

cynthia Dat is heel lief. Heel erg lief, Karl. Dank je wel. Ik hou van verrassingen. Maar ik moet je iets vertellen. Over mezelf. Mijn vader was rijk. Ik hield van hem. Heel veel. En hij van mij. Hij gaf me cadeaus. Grote cadeaus. Ik kon daar niet tegen. Deed er ook niet veel mee, met die dingen. Toen ik achttien zou worden, wilde hij me een half miljoen geven. Dat wilde ik echt niet. Het voelde... pervers. Ik zei dat ik dat geld niet wilde. Het was de eerste keer dat ik tegen hem inging. Hij werd kwaad. Hield voet bij stuk. Ik heb de cheque verscheurd en ben van huis weggelopen. Een paar maanden later stond hij voor mijn deur. Heeft hij zich met me verzoend. We zijn een week naar de Azoren geweest. Ik kan er nog steeds niet tegen, Karl. Vorige week hebben we samen ons huwelijkscontract opgesteld. Ik heb toen voorgesteld de bepaling op te nemen, dat we bij een eventuele scheiding elkaar niets schuldig zouden zijn. En jij vond dat goed. Ik was... gelukkig.

karl Ik ook. Vandaar.

cynthia Laten we het kwaad worden, het weglopen en het verzoenen over slaan. Laten we dit papier verscheuren. En meteen naar Chamonix vliegen en een dagje gaan skiën. Die Canadezen kunnen wachten.

karl Goed. Goed.

Buiten de speelzaal. Baboulinka, Polina, Aleksej. Astley volgt het gesprek vanaf een afstand.

polina op

baboulinka Polina, wil die stommeling, die stiefvader van jou, trouwen met die Franse flirt?

polina Hij heeft me daar nooit iets over gezegd, grootmoeder, maar zij heeft het nooit nodig gevonden om iets te verbergen.

baboulinka Ze neemt hem niet eens als lakei, met zijn valse gebit.

polina Ze vertrekt morgen naar Parijs, zegt ze.

baboulinka Goed zo. Polina, jij hebt een rotkaraktertje, als jij iemand steekt, krijgt hij zo'n bult. Maar tegen mij heb jij je nooit misdragen. En ik hield van Katarina, je moeder zaliger. Ik leef met je mee. Laat alles hier achter en ga met mij mee. Je stiefvader is blut. Je kunt nergens heen en dit milieu is slecht voor je goede naam. Mijn huis in Moskou, dat weet je, is een paleis. Je kunt een hele verdieping voor jezelf nemen en je hoeft in geen weken bij me langs te komen als dat rotkarakter van mij jou niet aanstaat. Nou, wat doe je, wil je mee?

polina U wilt toch niet nu meteen weggaan, grootmoeder?

baboulinka Ik heb mijn hele vermogen erdoor gejaagd. Denk je dat ik dan blijf?

polina Ik ben u heel dankbaar, grootmoeder, dat u mij een toevluchtsoord biedt. Ik kom naar u toe, zo vlug mogelijk, maar ik kan dat besluit op dit moment niet nemen. Als u nog twee weken zou blijven...

baboulinka Dus je wilt niet?

polina Ik kan niet. Nu nog niet. En ik kan mijn broertje en zusje niet in de steek laten. Zonder de kinderen kan ik niet komen, grootmoeder.

baboulinka Goed, niet janken.

Polina jankt niet.

Die kuikentjes kunnen er ook wel bij, mijn kippenhok is groot genoeg. Bovendien moeten ze onderhand naar school. Ik weet waarom je niet meegaat, Polina. Ik zou je geluk willen wensen, maar die zogenaamde markies zal niet goed voor je zijn. Ik weet alles, Polina.

polina *bloost* De markies is naar Frankrijk vertrokken.

baboulinka En jij, Aleksej Ivanovitsj, moet natuurlijk ook nog minstens twee weken hier blijven. Je zult wel moe zijn. Hier heb je vijftig gulden.

aleksej Dank u wel, grootmoeder, maar...

baboulinka Ook voor jou is wel een plaatsje te vinden in mijn huis. Als je zonder werk zit, beveel ik je wel ergens aan. *tegen Polina* Ga maar, liefje.

polina *af*

baboulinka Ja ja, vadertje. Ik heb alles daar achtergelaten. Meer dan honderddrieëndertigduizend gulden.

aleksej En bij het inwisselen van uw obligaties hebt u nog eens meer dan tweehonderdtwintigduizend gulden verloren. Samen bijna driehonderdzestigduizend gulden. Goed, trek daar die tweeënveertigduizend gulden af die u vanmiddag hebt gewonnen. Blijft over dat u driehonderdtwintigduizend gulden hebt verloren.

baboulinka Denk niet al te slecht over mij, vadertje. Ik ben een ouwe idioot. Ik zal de jeugd niet meer beschuldigen van lichtzinnigheid. En die arme generaal ook niet. Ik ben niks verstandiger dan hij. Waarlijk, God vraagt ook de ouderen rekenschap, en straft de hoogmoedigen. Dank je wel, vadertje, voor je onbaatzuchtige hulp. Je bent welkom in Moskou. Ik ben nog steeds rijk genoeg. Ik heb nog drie dorpen en twee huizen. En ik had niet al mijn geld meegenomen. En zeg Polina nog eens dat ik haar verwacht. Vooruit, naar het station. *af*

In de kamer van Aleksej. Polina. Aleksej. Astley is onzichtbaar aanwezig.

aleksej *op*

polina Aleksej Ivanovitsj.

aleksej *schreeuwt het uit*

polina Wat is er? Wat is er?

aleksej U hier, bij mij! In mijn kamer!

polina Als ik kom, dan kom ik ook helemaal. Dat zult u zo zien. Lees dit eens.

aleksej Dat is het handschrift van de markies. *leest. Trillend en bevend*
Hij verbreekt de verbintenis, de schoft. Omdat nu duidelijk is geworden in welke omstandigheden ik mij binnenkort zal bevinden. Hij zegt dat hij bijna al zijn geld aan uw stiefvader had geleend. Hij liegt. Hij liegt weer.

Mijn god, hij laat al de bezittingen van de generaal verkopen, de schoft. Hè? Dit is... dit is... pervers. Omdat de generaal ook de vijftigduizend gulden die u van uw moeder geërfd heeft erdoor heeft gejaagd, heeft de markies aan de generaal dat deel van diens bezit teruggeven dat net zoveel waard is als dat bedrag! En dat moet u dan via de rechter in uw bezit zien te krijgen. Dat is gemeen. Dat is wreed. Waarom doet hij dat?

polina Hij dacht dat ik wanhopig was... dat ik hem zou smeken... zijn vrouw te worden. Als het telegram over de erfenis gekomen was, had ik hem de schuld van die idioot van een generaal in zijn gezicht gesmeten en hem weggejaagd als een schurftige hond. O, wat zou ik het heerlijk vinden om hem die vijftigduizend gulden in zijn smerige gezicht te smijten en er dan op te spugen en die spuug dan uit te wrijven.

aleksej Maar dat papier over de teruggave van dat bezit ter waarde van vijftigduizend gulden, dat heeft de generaal nu dan toch? Ga het halen en dan gaan we het die markies in zijn gezicht smijten.

polina Nee, van de generaal wil ik niets. Misschien hebben zijn kinderen er nog wat aan.

aleksej Maar wat dan? Ik schiet hem dood! In een duel. Eén woord van u en ik ga erheen. Morgen, met de eerste trein.

polina *lacht* Wat een onzin. Waarom moet u met hem vechten? Hij is

uw leven niet waard.

aleksej *krijgt opeens een idee* Mister Astley! Die... *ziet alle spanning opeens uit haar lichaam wegvloeien* Polina!

polina Wat!?! Wil jij dat ik bij jou wegga en me aan die Engelsman geef?
aleksej Mijn God, Polina, je bent naar mij gekomen. Je bent naar mij gekomen, om te blijven. O, stomme idioot die ik ben. Ik was al gaan geloven... *staat opeens aan de grond genageld* Polina, geef me een uur. Je hoeft maar een uur te wachten en... dan ben ik terug. Want dat... dat moet. Je zult het zien. Niet weggaan. Niet weggaan. *rent weg. Rent in één ruk door naar de speelzaal*

In de speelzaal. Aleksej. Astley volgt de gebeurtenissen van een afstand.

Aleksej vindt al gauw een plaats aan een van de roulettetafels. Hij zit even als verdoofd naar de speeltafel te kijken, haalt dan al zijn geld, honderdtwintig gulden, te voorschijn en zet het op Passe (19-36). Hij wint en heeft nu tweehonderdveertig gulden. Laat alles staan, wint weer en heeft vierhonderdtachtig gulden. Doet het nog eens, wint en heeft negenhonderdzestig gulden. Zet alles op de middelste twaalf cijfers, wint en heeft achtentwintighonderdtachtig gulden. Zet alles op rood, wint en heeft nu negenenvijftighonderdzestig gulden. Zet tweeduizend gulden op de twaalf middelste cijfers, verliest en heeft nog negenendertighonderdzestig gulden. Zet negentienhonderdzestig gulden op de twaalf middelste cijfers, verliest en heeft nog tweeduizend gulden. Zet die op de twaalf eerste cijfers en... wint en heeft zesduizend gulden. Zet opeens vierduizend op zwart. Een man of twaalf volgt zijn voorbeeld. De croupier overlegt met het bankpersoneel. Zwart komt uit en hij heeft tienduizend gulden. Zet drieduizend op Manque (1-18), wint en heeft zestienduizend gulden. Er komen steeds meer mensen rond de tafel staan. Zet drie rondes lang vierduizend op rood, verliest drie keer en heeft nog vierduizend gulden. Zet zijn laatste vierduizend op Passe, wint en heeft weer achtduizend gulden. Zet vierduizend op de middelste twaalf, wint en heeft zestienduizend gulden, doet dat nog eens, wint en heeft vierentwintig duizend gulden. Doet het nog eens, wint en heeft tweeëndertigduizend gulden. Hij blijft volkomen intuïtief spelen. Er staan wel drie of vier mensen om hem heen die hem van alles en nog wat influisteren, maar hij luistert er niet naar. Zet vierduizend op Passe, wint en heeft zesendertigduizend gulden, zet tweeduizend op de middelste twaalf, verliest en heeft vierendertigduizend gulden, zet vierduizend op de middelste twaalf, wint en heeft zesenviertigduizend gulden. Zet vierduizend op rood, verliest en heeft tweeënveertigduizend gulden, zet vierduizend op de eerste twaalf cijfers, wint en heeft achtenvijftigduizend gulden. Zet vierduizend op zwart, verliest en heeft vierenvijftigduizend gulden, zet weer vierduizend op de middelste twaalf cijfers, wint en heeft

zesenzestigduizend gulden. Er wordt geapplaudisseerd en bravo geroepen. Aleksej propt al het goud- en papiergeld in zijn zakken. Mensen praten op hem in om weg te gaan. Hij aarzelt. Hij laat een aantal beurten voorbijgaan. Rood komt zeven keer achter elkaar uit en dan zet hij vierduizend in op zwart. Zwart komt uit en hij heeft zeventigduizend gulden. Meteen zet hij vierduizend in op rood, wint en heeft viereenzeventigduizend gulden. Hij blijft inzetten op rood, steeds vierduizend gulden, tien keer achter elkaar. Geen enkele speler volgt hem, maar iedere keer komt rood uit. Hij heeft honderdtienduizend gulden. Dan deelt de croupier de spelers mee dat Aleksej meer dan honderdtienduizend gulden heeft gewonnen en dat het casino daarom volgens de reglementen tot de volgende dag wordt gesloten. Applaus, bravogeroep. Aleksej propt al het goud- en papiergeld in zijn zakken. In triomf verlaat hij het casino.

In de kamer van Aleksej. Polina, Aleksej. Astley is onzichtbaar aanwezig.

aleksej komt, verdoofd, verdwaasd, terug bij Polina

polina kijkt hem verbijsterd aan

aleksej legt alle stapels bankbiljetten en rollen gouden munten in een grote berg voor haar neer

polina blijft hem verbijsterd aankijken

aleksej begint de stapels te ordenen. Als hij klaar is Zal ik het in mijn koffer doen tot morgen?

polina kijkt hem aan, vol walging, woede en haat

aleksej telt vijftigduizend gulden af in bankbiljetten, reikt ze Polina aan

Hier, hier, vijftigduizend gulden. Pak aan, smijt ze hem in zijn gezicht. En spuug erop.

polina is ontzet. Geeft geen antwoord

aleksej Zal ik het doen? Ja? Eén woord en ik doe het. Morgenvroeg. Ja?

polina begint te lachen, lacht steeds harder, spottend, minachtend, hysterisch. Als ze uitgelachen is Ik neem geen geld aan van u.

aleksej Wat? Wat zegt u? Polina, waarom niet?

polina Ik neem niet zomaar geld aan.

aleksej Het is om u een plezier te doen. Een vriendendienst. Wat ik u aanbied, is mijn leven.

polina kijkt hem lang en onderzoekend aan. Tenslotte U geeft te veel.

De maîtresse van een markies is geen vijftigduizend gulden waard.

aleksej Maar Polina, Polina, u wilt me toch niet vergelijken met de markies!

polina Ik haat u! pauze Ja. Ja. Ik houd van u niet meer dan van de markies. slaat opeens haar handen voor haar gezicht en begint hysterisch te huilen

aleksej loopt naar haar toe, neemt haar in zijn armen Polina, lieve Polina.

polina Koop me dan! Wil je dat? Wil je dat? Net als hij? snikt krampachtig

aleksej *kust haar handen, haar gezicht* Polina, het is helemaal mijn geld niet. Het is jouw geld. Jij vroeg me toch om voor je te gaan spelen?

polina Mister Astley zit op me te wachten.

aleksej Vijftig gulden heb ik je geleend. Daar heb ik honderdduizend gulden mee gewonnen. Geef me alleen die vijftig gulden terug. Alles is van jou.

polina Jij zei meteen al dat ik met hem moest trouwen. *omhelst hem opeens hartstochtelijk* Jij houdt toch van me. Jij, jij, wilde voor mij met de baron vechten... *begint te schateren, wat uitloopt in een soort van lachen en huilen tegelijk* Hij zit op me te wachten. Hij is geen mens. Het is God.

aleksej Mister Astley?

polina Nee, nee, jij bent lief. Lief. Lief. Nee, dat kan natuurlijk niet. Een engel. *lacht uitbundig, echt vrolijk* Jij houdt van mij. Jij houdt van mij. Jij houdt echt van mij. Jij wilde voor mij vechten met de markies. Je leven wilde je geven, voor mij. Maar wat voor engel? Nee, nee, jij laat me niet in de steek. *begint te gillen* De duivel! De duivel! *gaat ermee door tot Aleksej haar door elkaar begint te schudden*

aleksej Polina! Polina!

polina *vlijt zich in zijn armen* O, Aleksej, je bent zo lief, zo lief. Ik houd van je.

aleksej *wiegt haar een hele tijd in zijn armen*

polina *maakt zich enigszins van hem los, kijkt hem aan* Weet je dat mister Astley de hele tijd onder het raam staat te wachten? *lacht* Als in een roman. Ja, onder het raam. Kijk maar, hij is hier. Hier!

aleksej *opent het raam, kijkt* Ik zie niets.

polina Gaan we weg? Morgen gaan we weg, hè? We kunnen grootmoeder nog inhalen! Denk je niet? In Berlijn. In Berlijn kunnen we grootmoeder inhalen. *pauze* Mister Astley zal wel niet van de Schlangenbergspringen, denk je niet? *schatert* Weet je waar hij volgende zomer naartoe gaat? Naar de Noordpool, voor wetenschappelijk onderzoek. Hij heeft gevraagd of ik mee wil. Maar hij is echt een goed mens. *pauze* Hoe zou jij eigenlijk de markies moeten vermoorden? Je denkt toch niet dat je dat kunt, hè? Je denkt toch niet dat ik dat toesta? En de baron vermoord je ook niet! *schiet opeens in de lach* O, wat was dat grappig, dat met die baron! En wat had jij weinig

zin, toen ik jou op hem afstuurde! Wat heb ik toen gelachen! *schatert weer. Dan omhelst ze hem weer, kust hem. Er kraait een haan. Zo, geef me nu die vijftigduizend gulden maar.*

aleksej Polina, alsjeblieft.

polina O, heb je je bedacht? Je vindt het alweer zonde van het geld?

aleksej *pakt het al eerder afgepaste stapeltje biljetten en geeft het haar*

polina Het is nu toch echt van mij, hè? Ja, toch? Ja?

aleksej Het is altijd al van jou geweest.

polina Nou, daar heb je je vijftigduizend gulden. *smijt ze in zijn gezicht.*

Verdwijnt

aleksej *haalt het koffertje te voorschijn, pakt het geld er heel zorgvuldig in, sluit het zorgvuldig af, gaat ermee in zijn armen zitten. Huilt*

Het kantoor van EBM. Andrea is op bezoek bij Karl. Het is een officieel bezoek. Later Petra.

andrea Ik maak hier ernstig bezwaar tegen. De overname van Amberlane kan niet door een nieuwe aandelenemissie worden gefinancierd. De eerstvolgende emissie was bedoeld voor het aflossen van die lening van 3,5 miljard plus rente. Of beter: voor het 'terugkopen' van die nog niet gebouwde baggerzuigers van die bv van Petra Sitniakovski. Dat was de afspraak.

karl Nee. Die lening wordt afgelost via een nieuwe lening, via een nieuwe bv, de PS2 BV. Zo is het afgesproken.

andrea Ik zou er niet van uitgaan dat zoiets nog een keer lukt. De afdeling Risk Management van mijn kantoor heeft me gevraagd waar die plotselinge omzetstijging van 3,5 miljard vandaan kwam. Ik heb ze verteld over een mega-order voor baggerschepen. Het duurt niet lang meer voor ze gaan doorvragen. Ik sluit niet uit dat ze me dan terugfluiten. En dan komt er geen PS2 BV.

karl Mevrouw Verdurmen, u hebt het groene licht gegeven voor deze constructie. Uw kantoor heeft aan het op poten zetten ervan drie miljoen euro verdiend. Groen licht is groen licht en bij ons springt dat daarna niet meer op rood. Wij gaan ermee door, desnoods met een ander accountantskantoor. En als het niet deugt, bent u aansprakelijk.

andrea Natuurlijk, het is uw beslissing, meneer Verlon. Alleen, wij zijn dan misschien aansprakelijk, maar u blijft verantwoordelijk. En dat geldt ook voor het volledig meetellen van de omzet van die bedrijven waarvan de EBM maar voor de helft eigenaar is. U heeft toegezegd, dat er met terugwerkende kracht duidelijk wordt, zwart op wit, dat bij een verschil van mening met uw mede-eigenaren, EBM de doorslaggevende stem heeft.

karl Met drie bedrijven is dat geregeld – de Zweden, de Italianen, de Polen – van twee bedrijven zijn we ondertussen volledig eigenaar, en met de laatste twee is mevrouw Sitniakovski nog bezig. Vóór het jaarverslag is het rond.

andrea Dan nog één ding. De koers daalt. Hij staat nu op 33,30. Er zijn

mensen aan het verkopen. Wie?

karl Ik heb zelf moeten verkopen. Om mijn vrouw te kunnen betalen.

andrea Dat verklaart lang niet de hele daling.

karl Misschien heeft iemand er lucht van gekregen dat ik mijn aandelen verkocht en er verkeerde conclusies uit getrokken.

andrea Er moeten meer partijen aan het verkopen zijn. Ik wil een onderzoek instellen. Ik wil weten wie en waarom.

karl Graag. Ik wil dat ook weten.

petra *komt binnen* Zijn jullie klaar? Ik ben bezig met de boeken van Amberlane. Ik kom daar posten tegen die ik niet begrijp: 'Nog te ontvangen kortingen.' Kortingen waarop? Als Amberlane kortingen heeft gekregen bij de aankoop van bagger- en zuigermateriaal, waarom zijn die dan niet meteen verrekend?

karl Ik zal het aan de orde stellen. Ik ga er morgen toch heen. Petra, die kerels zijn oké. Als zij zeggen dat het klopt, dan klopt het.

petra Het gaat om grote bedragen. Een paar honderd miljoen. Canadese dollars.

karl *terwijl Petra weggaat* Andrea? Even goeie vrienden?

andrea Wat dacht je dan?

Buiten de speelzaal. Aleksej, Astley. Later Blanche.

astley *op* Klopt het dat u honderdduizend gulden hebt gewonnen?

aleksej Honderdentienduizend.

astley Dus u vertrekt naar Parijs.

aleksej Hoezo?

astley Als ze geld hebben, vertrekken alle Russen naar Parijs. Vaarwel.

aleksej Is Polina bij u?

astley Zeker, ze is bij mij. O ja.

aleksej Maar ze is erg ziek. Is u dat niet opgevallen?

astley Zeker. Als ze niet ziek was geweest, had ze de nacht niet bij u doorgebracht.

aleksej Dus dat weet u ook?

astley Zeker.

aleksej Natuurlijk. U hebt immers de hele nacht onder mijn raam gestaan. Polina zei steeds dat ik moest gaan kijken en dan stikte ze van het lachen.

astley O. Zo. Nee, ik heb niet onder uw raam gestaan.

aleksej Ze heeft hulp nodig.

astley Zeker. Ik heb ervoor gezorgd dat er een dokter komt.

aleksej Gefeliciteerd. Het is u gelukt. U hebt haar in uw macht.

astley *wordt vuurrood van razernij* U vertrekt naar Parijs. Ik weet heel zeker dat u vandaag naar Parijs gaat. Als u hier blijft, verliest u alles.

dreigend Alles. O ja. *af*

blanche *op* Dus hier zit je! Ik heb gehoord dat je een berg goud en zilver hebt gewonnen. Ik ben gek op geld. Hoeveel heb je gewonnen?

aleksej Meer dan honderdduizend gulden.

blanche Gewonnen geld brengt nooit geluk. Of je verspeelt het weer, of je geeft het uit. Ik ga naar Parijs. Ga je mee? Dan gaan we het uitgeven.

aleksej Nu, meteen?

blanche Ik vertrek over een kwartier. Alles is al ingepakt. *pakt hem bij beide schouders en zoent hem* Ik hou van mannen met geld. We sluiten een overeenkomst. Jij geeft me vijftigduizend gulden. En ik neem je mee naar Parijs.

aleksej En wat krijg ik voor dat geld?

blanche Jij komt bij mij wonen. Twee maanden. Wijkt geen moment van mijn zijde. Geen dag en geen nacht. Je zult je in de hemel wanen. Ik zal je alle sterren laten zien. Met die andere vijftigduizend gulden. Die maken we op.

aleksej In twee maanden?

blanche Geen probleem. En je zult ervan genieten. Het zal het waard zijn! Je zult vrouwen leren kennen zoals je nog nooit hebt gekend. En na die twee maanden... de zondvloed!

aleksej *is even sprakeloos*

blanche *duwt hem van zich af* Ach, ga maar. Ga maar. Je bent het niet waard.

aleksej Ik ga mee.

blanche *gillend van de pret, dansend van plezier* O, wat ben jij stom! Wat ben jij heerlijk stom. Heerlijk. Wat een man! We gaan alles opmaken! Alles! Je zult je koning voelen. In een koets met prachtige paarden rijden. Over de boulevards flaneren. Salons bezoeken. En ik zal schitteren. Ik zal naast jou schitteren. En als het geld verdwenen is, dan ga je weer hierheen en laat de bank weer springen. En dan beginnen we opnieuw, weer twee maanden. Je zult gelukkig zijn.

aleksej En de generaal?

blanche Je weet, die is op dit uur bloemen voor me kopen. Dat duurt dus even. Straks komt hij terug en dan zijn we gevlogen. Mister Astley zal zijn hotelrekening betalen, heeft hij beloofd. *af, samen met Aleksej*

Het kantoor van EBM. Karl, Egon, Andrea.

egon Raar. Dit is de eerste deal waar ik niks mee te maken heb gehad. Amberlane. Meer de naam van een paardenfokkerij. Of een landhuis. Raar.

karl Twee maanden te voet door de Rocky Mountains. Ik denk niet dat er veel vaders zijn die dat hun zoon cadeau doen voor hun eindexamen.

andrea Ik denk ook niet dat er veel zoons zijn die dat als cadeau zouden willen hebben.

karl Waar blijft Petra? De intekening is toch al een uur geleden gesloten?

egon Ik heb hem dingen zien doen... ik wist niet dat hij die in zich had.

andrea Zoals?

egon Een poema op de vlucht jagen.

karl En wat deden jullie verder, behalve lopen?

egon Praten. Wij hebben altijd al veel gepraat, maar nu praatten we door.

andrea Waarover?

egon Wat maakt het leven nou de moeite waard.

karl Hè?

petra *op*

karl En?

petra Ja. 't Is gelukt. Op honderd miljoen na. Dat moet dan maar uit het krediet.

karl Maar?

petra De koers stijgt niet. Anders gaat hij meteen omhoog. Hij zakt zelfs een beetje. Net was het 29,90.

karl Nou ja, twee emissies in één jaar! Wat wil je? Vooruit. 't Is gelukt.

Amberlane is van ons. De omzet stijgt met ruim 15% tot 67 miljard en de winst met 12,5% tot 1,4 miljard. En een extra bonus van één miljoen voor ieder van ons. Is al rond. En nou heb ik dorst.

De champagne stond al klaar. Hij laat de kurk knallen.

schenkt in Proost.

Ze klinken.

stilte

petra En nou die vier miljard voor PS2 BV. Over drie maanden moet ik die hebben. Hier hoef ik het even niet te proberen. De markt hier is uitgeput.

andrea Jij nu ook.

petra *recht haar rug alweer* De Amerikanen. Die Amerikaanse particuliere beleggerclubs. Dat ga ik proberen.

In Parijs. Aleksej, Generaal, Blanche. Astley volgt het gesprek op een afstand.

aleksej Bevalt het u, hier in Parijs, generaal.

generaal *in vol ornaat, compleet met onderscheidingen* Ja, ja, Aleksej Ivanovitsj. Zo is het. Geweldig is het. En niet anders. En U. Heer des huizes. Hier. Nooit gedacht.

aleksej *loopt van de Generaal naar Blanche*

blanche Hij is heel representatief. Die bakkebaarden, die snor! En uitstekende manieren. Ik heb hem geleerd om 'hm' te zeggen. Hij is een kei in luisteren zonder iets te horen. Het geeft hem iets geheimzinnigs. Ik neem hem overal mee naar toe. Jij hebt daar toch geen zin in, in rijtourtjes, theaters, visites. Jij gaat naar het Château des Fleurs, drinkt champagne en bestudeert de cancan. *Aleksej grijnst.* Ja, ik weet alles. *lange pauze.* Hij is niet uit zichzelf gekomen, ik heb hem uitgenodigd. Ik had een telegram gekregen van Mister Astley. Grootmoeder gaat nu eindelijk echt dood.

aleksej Dus je gaat trouwen.

blanche Overmorgen. Het moet rond zijn voor ze sterft. Je bent toch niet boos? Hij is toch haar erfgenaam. Ik heb al opdracht gegeven de dorpen en de huizen te verkopen zodra ze gestorven is. En de markies heeft hem een deel van zijn bezit laten houden. Had ik nooit van de markies gedacht.

aleksej Ik weet het.

blanche En hij heeft natuurlijk zijn pensioen. Ik zal geen last van hem hebben. Hij krijgt de zijkamer en zal gelukkig zijn.

aleksej Jij bent zijn beste medicijn.

blanche En ik word 'madame la générale Zagorjanski'. Niet uit te spreken, die naam. Sagosjanski. En ik krijg toegang tot de betere kringen. Ik zal me heel anders moeten gaan gedragen. En later word ik een Russische landedelvrouwe, met bedienden, een paleis. Dan heb ik een miljoen.

aleksej Beslist.

blanche Ik ben zo blij dat wij ons dit appartement kunnen veroorloven

en dat wij ons hier hebben kunnen inrichten. Ik kan nu echt mensen ontvangen. Als ik eenmaal getrouwd ben, zal ik de echte mensen hier ontvangen.

aleksej Hou erover op.

blanche Dus je vindt het echt niet erg dat ons geld zo vlug opgaat?

aleksej Hoe vlugger, hoe beter.

blanche En wat ga je hierna dan doen?

aleksej Hierna ga ik naar Homburg en win ik weer honderdduizend gulden.

blanche Ja! Ja! En dan kom je weer hierheen en dan gaan we het weer uitgeven! O, zo ga ik nog echt van je houden. Ik zal de komende twee weken de hele tijd van je houden en je niet één keer ontrouw zijn.

aleksej Je liegt, Blanche. Lieg niet. Je hoeft niet te liegen. Wie jong is moet leven. Alleen maar leven.

blanche *toch een beetje verbluft* Jij bent een filosoof. Een echte filosoof. Ah, ik zal van je houden, ik zal van je houden, je zult tevreden zijn. Heel tevreden. *kijkt hem verwonderd en bewonderend aan* Nou weet ik waarom ik jou geen rekeningen en wissels heb laten tekenen. Dat heb ik de generaal laten doen. Een ander zou jou naar de gevangenis hebben laten gaan.

aleksej *moet ondanks al dit vreselijks en onzinnigs toch om haar lachen* Blanche, je bent een leugenaarster, je bent een oplichtster, je bent een dievegge, maar je bent ook een lieve meid.

blanche Wat jammer dat jij nooit iets voor elkaar zult krijgen. *af, met Aleksej*

Het kantoor van EBM. Karl, Andrea, Petra. Later Egon.

petra *komt enthousiast binnen* Ik heb ze! Die vier miljard voor PS2 BV!
Vier miljard! Bingo!

karl Ik zei toch dat het ging lukken! *twee zonen* Gefeliciteerd.

petra De rente is aan de hoge kant, maar goed, met die winststijging van Amberlane moet dat geen probleem zijn. Harde jongens, die Amerikanen. Maar goed, nu dat onderhandse contract nog, tussen EBM en PS2 over die baggerschepen, en dan is alles rond.

andrea *lacht verbijsterd* Maar Petra, je wilt die 'nog niet gebouwde baggerschepen' toch niet weer gebruiken? Je zult ze toch eerst terug moeten kopen. *pauze* Nee, dat gaat echt niet. Dat is te doorzichtig.

weer een pauze Nee, dit ga ik echt niet goedkeuren. Nooit! *mede tegen Karl* En dit keer bedoel ik echt: nooit.

petra Andrea, jij adviseert...

andrea Ja, maar ik moet mijn handtekening eronder zetten. Petra, als je het toch doet, ben ik weg.

petra *na een pauze* Oké.

karl Ho! *tegen Andrea* Heb je een voorstel?

andrea Ja. Je verkoopt aan PS2 al het onroerend goed van EBM.

petra Dan zakt onze solvabiliteit onder de 3%.

andrea Je krijgt er hetzelfde bedrag aan inkomsten voor terug. En zo deugt de deal echt.

petra Maar ons continukrediet gaat dan niet omhoog. De beurskoers ook niet.

andrea Nou en? Petra, de enigen die hier nadeel van hebben, zijn jij, Karl en Egon. Jullie bonus gaat niet omhoog. Dat scheelt jou één ring. En als jij je zoveel zorgen om de beurskoers maakt, had jij je aandelen EBM niet moeten verkopen.

karl Hè?

petra *wordt vuurrood, weet zich even geen raad, steekt opeens haar vinger op* Een nieuwe ring. Van koningin Victoria geweest. Die was heel erg duur.

egon *op, gehaast, maar bespeurt de spanning* Wat is er?

karl Doet er niet toe. Jij hebt een probleem?

egon Ja. Ik heb die Italianen hierheen laten komen om ze te vertellen dat ze ontslagen zijn, vanwege die fraude met dat giftige slib.

Toestanden natuurlijk, theater! Ze hebben overigens op nog een paar plekken giftig slib gedumpt, vorig jaar nog. En het geld voor het reinigen van dat slib in hun eigen zak gestoken. Toen ik ze daarmee confronteerde, werden ze stil. 'Maar EBM heeft helemaal de bevoegdheid niet om ons te ontslaan', zeiden ze toen. Ik laat ze dus die side-letter zien, dat wij bij verschil van mening de doorslaggevende stem hebben. Maar zij laten mij een tweede side-letter zien, die de eerste side-letter ontkracht.

andrea *wordt afwisselend rood, wit en blauw* Wat? Wie heeft die getekend?

petra Ik.

andrea En bij die andere bedrijven? Zijn daar ook twee side-letters?

petra Ja.

andrea *tegen Karl* En jij, heb jij ze geparafeerd?

karl Ja.

stilte

andrea Dat betekent, dat ik de twee laatste jaarrekeningen met terugwerkende kracht moet afkeuren. Dat is in heel Europa nog nooit gebeurd. En... *haalt diep adem...* sinds een half jaar ben ik wettelijk verplicht om dit binnen twaalf uur door te geven aan het Beurs Controle Orgaan. En om aangifte te doen.

egon Aangifte.

andrea Het achterhouden van dit soort informatie is sinds anderhalf jaar een misdrijf.

egon En wat voor straf staat daarop?

andrea Hier vier jaar, in Amerika twintig.

De telefoon gaat.

egon *neemt hem op. Luistert. Tegen Petra* Je collega van Amberlane.

petra *luistert* Yes. Yes. Yes. Let me get back to you. *hangt op* De kortingen die Amberlane nog zou ontvangen van haar leveranciers, die bestaan helemaal niet. Die zijn door de inkopers opgevoerd om hun bonussen op te schroeven. Het gaat om negenhonderd miljoen dollar minder winst.

stilte

egon En dat betekent?

karl Dat onze winst te laag is voor het lopende krediet. Dat de banken automatisch de kredietkraan dichtdraaien.

egon En dat betekent?

karl Dat we onze rekeningen niet meer kunnen betalen. Als de schuldeisers hun geld opeisen, en dat doen ze als ze dit horen, zijn we failliet.

totale ontreddering

petra Ik heb pas twaalf ringen.

karl De bruiloft.

In Homburg. Buiten de speelzaal. Aleksej, later Astley.

aleksej Als ik naar de speelzaal loop en het geld hoor rinkelen en ritselen, sta ik al stijf van de spanning. Ik zet tien gulden op passe en verlies. Ik zet vijf gulden op zéro en na de derde keer komt opeens zéro uit en ik krijg 175 gulden. Ik zet meteen honderd gulden op rood en win, tweehonderd op rood en ik win. Ik zet alle vierhonderd op zwart en win, ik zet alle achthonderd op manque en ik win. Binnen vijf minuten heb ik zeventienhonderd gulden. Op zulke momenten vergeet je al je vroegere tegenslagen. Ik heb dit bereikt door mijn leven op het spel te zetten. Ik heb het risico durven nemen en kijk... ik tel weer mee als mens. Ik besluit de volgende morgen naar Homburg te gaan. Een half uur voor de trein gaat, besluit ik nog één keer te gaan spelen. Ik verlies vijftienhonderd gulden. Ik ben toch naar Homburg gegaan. Eén draai van het rad en alles verandert. Wat ben ik nu? Zéro. Maar morgen kan ik opstaan uit de dood en opnieuw beginnen te leven!

astley *komt naderbij* Zo, u bent dus inderdaad hier in Homburg.

aleksej Ah, dat strekt u tot eer, mister Astley, dat u uw oude vrienden in het oog houdt.

astley Ik ben blij dat niet alleen uw geestelijke onafhankelijkheid nog intact is, maar ook uw goede humeur.

aleksej Dat wil zeggen dat u zich rot zit te ergeren dat ik me niet gebroken en vernederd voel. Ook al heb ik vijf maanden in de gevangenis gezeten vanwege een speelschuld en ben ik een half jaar lakei geweest.

astley *even in de war, dan* Ik herken in die woorden mijn verstandige, openhartige en tegelijkertijd cynische vriend. Bent u van plan om te stoppen met spelen?

aleksej Ach, dat verdomde spelen! Daar stop ik meteen mee als...

astley Als u alles teruggewonnen hebt? Zegt u maar niets meer. Ik weet het al. En behalve spelen doet u niets?

aleksej Dat klopt. Helemaal niets.

astley En wat vindt u van de oorlog?

aleksej Welke oorlog?

astley En de uitvinding van de gloeilamp?

aleksej Van wat?

astley Uw belangstelling gaat niet verder dan winnen en verliezen, dan manque en passe, rood en zwart, de eerste, middelste en laatste twaalf, en vooral zéro. Ik weet zeker dat u zelfs uw beste herinneringen kwijt bent.

aleksej Ik ben helemaal niets vergeten. Ik heb alleen alles uit mijn hoofd gezet, tot ik mijn positie radicaal zal verbeteren. Ik zeg u, ik zal opstaan uit de dood.

astley U bent hier over tien jaar nog. Daar wil ik om wedden. Ik stel voor dat we vandaag precies over tien jaar elkaar hier om dezelfde tijd op dezelfde plaats ontmoeten. Ik wil wedden dat u dan een nog grotere armoezaaier bent dan nu.

aleksej Waar is Polina Aleksandrovna op het moment?

astley In Zwitserland. Ik verzoek u om verder niets over haar te vragen.

aleksej Ah, ze heeft u ook gekwetst?

astley Miss Polina verdient ons allergrootste respect. U hebt haar nooit gekend. Haar naam op uw lippen is al een onbetamelijkheid.

aleksej Daarom zijn wij toch hier, om het over haar te hebben. Ik hoef u hartsgeheimen niet te horen. Ik ben alleen geïnteresseerd in haar materiële omstandigheden.

astley Miss Polina is nog steeds ziek. Ze is een tijdje bij mijn moeder en mijn zus in Noord-Engeland geweest. Ze is nu op reis met mijn zus. Op het moment is ze dus in Zwitserland. Een half jaar geleden is haar grootmoeder gestorven, u weet wel, en die heeft haar vijftigduizend gulden nagelaten. Voor haar broertje en zusje heeft oma ook goed gezorgd, die zitten op school in Londen. De generaal is aan een beroerte gestorven. Mademoiselle Blanche heeft hem goed behandeld, maar heeft heel grootmoeders erfenis op haar naam weten te zetten.

aleksej En de markies? Is die ook op reis? In Zwitserland?

astley Ik waarschuw u voor eens en voor altijd: bespaar me uw vulgaire toespelingen.

aleksej Ik vraag u duizendmaal excuus, mister Astley. Om innerlijke van uiterlijke schoonheid te kunnen onderscheiden, moet je onvergelijkkelijk veel vrijer en zelfstandiger en in ieder geval ervarener zijn dan onze Russische jongedames. Polina zal heel veel tijd nodig hebben om

erachter te komen dat zij u toch liever heeft dan die miezerige uitzuiger, die onuitstaanbare schoft van een markies. Ze zal u leren waarderen, ze zal uw vriendin worden, ze zal u alles vertellen wat ze op haar hart heeft. Maar in dat hart zal de eerste plaats altijd bezet blijven door die oervorm van de schoonheid, de markies. U bent toch suikerfabrikant, mister Astley? Een suikerfabrikant kan nooit op tegen de Apollo van Belvédère. En een gokker als ik al helemaal niet.

astley Uw woorden zijn werkelijk heel fraai.

aleksej Maar waar. U en ik, we hebben niets bij haar bereikt.

astley Nonsens. Ik zeg u dat, omdat, omdat... ik speciaal op haar verzoek naar Homburg ben gekomen, om u te zien, om met u heel lang en serieus te kunnen praten en haar dan te vertellen wat u voelt en denkt en hoopt en... wat u zich herinnert.

aleksej Nee. Nee. Alsjeblieft, nee.

astley Ja, ze hield van u. Ze houdt zelfs nog steeds van u. Ik kan u dat vertellen omdat u toch verloren bent. U hebt uzelf kapotgemaakt. U komt hier niet meer weg, uw leven is voorbij. Hier hebt u honderd gulden. Als ik zeker zou weten dat u nu meteen stopt met spelen en nu meteen naar uw vaderland terugkeert, gaf ik u tienduizend gulden om een nieuwe loopbaan te beginnen. Pak aan en vaarwel.

aleksej Nee, mister Astley.

astley Aan-pak-ken.

aleksej Ik pak het aan als ik u ten afscheid mag omhelzen.

astley *na een lange pauze* Goed.

Ze omhelzen elkaar hartelijk. Astley af.

Het kantoor van EBM. Of een bar. Egon en Andrea.

andrea Ik raak dat beeld maar niet kwijt. Karl en Petra met handboeien om, afgevoerd in een politiebusje, Petra nota bene met die ring van koningin Victoria nog om.

egon Gek genoeg voel ik me alleen maar verraden. De koers is 70% gedaald, de beleggers hebben 21 miljard euro zien verdampen, mensen hebben hun pensioen zien krimpen, misschien wel tot de helft... En ik voel me alleen maar verraden. Als de banken dat overbruggingskrediet niet bij elkaar hadden geschraapt, bestonden we niet eens meer.

andrea Wist jij dat Petra en Karl allebei al hun aandelen hadden verkocht? *Dat wist hij niet.* Had jij veel aandelen?

egon De opties die ik had verzilverd. Maar meestal vergat ik dat. Een paar miljoen. Ach, het zijn maar cijfertjes op een papiertje. Ik beleg niet. Interesseert me niet. Al mijn geld staat op spaarrekeningen. *pauze* Het ergste is dat we dit jaar niet met z'n allen kunnen gaan kamperen. We zouden naar Portugal gaan. *pauze* Ik ben benoemd tot President-Directeur.

andrea Jij? Echt?

egon *grijnst* Vanavond is het op het nieuws.

andrea Is dat dan iets voor jou? Je wou er nooit iets mee te maken hebben. Nooit de verantwoordelijkheid dragen.

egon Maar het is wel mijn bedrijf. Was het eigenlijk altijd al.

andrea *na een pauze* Je bedoelt: je had Karl en Petra... voor de rotklusjes.

egon *grijnst* De Amerikaanse bedrijven worden verkocht. Doet me niet veel. Ik heb helemaal niks met die lui. Formalisten. Het liefst haal ik de EBM daar van de beurs. Op die Maleiers, daar ben ik gek op. Met die uitgestreken smoelen, én maar grappen maken. Eigenlijk moesten die ook verkocht, maar ik heb ze binnen boord weten te houden. Weet je hoe? Ik heb het patent op de Cordia-zuigers verkocht. Aan een stelletje Amerikanen.

andrea Egon! De winstmotor van EBM! Je bent gek!

egon Ik heb al een nieuw soort zandzuiger bedacht. Drie keer sneller,

twee keer goedkoper.

andrea *krijgt de slappe lach*

egon En... hoe is het nou met jou?

andrea Het kantoor heeft mij vriendelijk verzocht mij terug te trekken.

En mij vervolgens aansprakelijk gesteld. Als ik een deal met ze kan sluiten, heb ik geen cent meer. Als ze dat weigeren en de rechter stelt ze in het gelijk, ga ik failliet. Dat is niet echt erg, hoor. De helft van wat ik verdiende ging elk jaar naar mijn man. Het huis staat op zijn naam. Zijn boeken zijn heel populair. In Amerika. *pauze* Leven is dobberen. Als het water wegzakt, zit je aan de grond. Maar het stijgt wel weer. Of niet. Ik heb altijd alleen maar gewerkt omdat ik het leuk vond. Ik vind wel weer wat. Niet meer als accountant, denk ik. Iets heel anders. Of niet. Dan loop ik rond. Of ik trek rond. Gewoon, bestaan.

egon Weet je waarom ik die overnames zo leuk vind? Omdat die bedrijven dan mijn uitvindingen gaan gebruiken. Die uitvindingen zijn mijn bijdrage aan... Dat is mijn groeizucht. Maar ik weet niks van geld.

andrea *lacht* Vertrouw maar op mij.

egon Dat doe ik. Je kent het bedrijf, je weet wat je niet moet doen. Er is een vacature.

andrea Je meent het, geloof ik.

egon Ik ben benaderd door een Engels bedrijf. De man die het leidt is een studiemeatje van me, van vroeger.

Homburg. Aleksej.

aleksej En nu naar Zwitserland. Herboren worden, weer tot leven komen! Polina moet weten dat ik nog een mens kan zijn. Ik weet dat ik me te gronde heb gericht. Maar waarom zou ik niet kunnen herrijzen? Ik heb een voorgevoel... al ik voorzichtig begin... Het komt erop aan nog één keer in mijn leven berekenend te zijn en uithoudingsvermogen te tonen. In één uur kan ik mijn hele leven veranderen. Een maand of zeven maanden geleden kwam ik het casino uit. Ik had alles verspeeld. Ik vind in mijn vestzak één gulden. Godzijdank, denk ik, ik heb nog iets om te eten. Honderd meter verder bedenk ik me. Ik zet die gulden in op manque... Terwijl ik alleen ben in een vreemd land, ver van mijn geboorteland en mijn vrienden en ik weet niet wat ik die dag zal eten en ik zet die gulden in, de laatste, allerlaatste gulden. Twintig minuten later kom ik het casino uit met honderdzeventig gulden. Morgen, morgen gaat het gebeuren.

De tekst ging onder de titel *Zocker* als coproductie van ZT Hollandia en Volksbühne Berlin in première op 27 oktober 2004 in de Volks-bühne in Berlijn

Spel

Aus Greidanus jr.

(Alexej Ivanovitsch / Egon Cordia)

Elsie de Brauw

(Mademoiselle Blanche / Petra Sitnjakovski)

Betty Schuurman

(Baboulinka / Gloria Verlon-Fontane)

Astrid Meyerfeldt

(General / Karl Verlon)

Mira Partecke

(Polina Alexandrovna / Andrea Verdurmen)

Samuel Finzi

(Mister Astley)

Peter Paul Muller

(Freddy Freund)

Regie Johan Simons

Dramaturgie Tom Blokdijk, Jutta Wangeman

Bewerking Tom Blokdijk

Toneelbeeld Bert Neumann

Muziek Patric Catani

Fjodor Dostojevski (1821-1881) was een Russisch romanschrijver en publicist. Hij wordt tot de zogenaamde 'Realistische School' in Rusland gerekend, hoewel zijn werk zich van veel andere realisten onderscheidt door het wijsgerig gehalte en de dominerende dialoogvorm. Hij werd onder meer beroemd door zijn romans *De gebroeders Karamazov*, *Misdaad en straf*, *Aantekeningen uit het ondergrondse* en *De idioot*.

Tom Blokdijk (1939) is dramaturg geweest bij Theatergroep Hollandia van Johan Simons en Paul Koek, De Salon van Annemarie Prins en het RO Theater van Franz Marijnen. Verder leidde hij de Acteursopleiding van de Theaterschool Amsterdam van 1974 tot 1981, en was hij eindredacteur, en later redacteur, van het vaktijdschrift Toneel Teatraal. In 2007 verscheen een selectie uit zijn artikelen in *BlokboekBlokschijf, Tom Blokdijk over theater 1970 – nu*. Naast een twintigtal vertalingen maakte hij meer dan veertig bewerkingen voor het toneel.

tomblokdijkrechten@kpnmail.nl